

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN**

Domare 8

DOM

2020-06-29

Meddelad i Falun

Sida 1 (9)

Mål nr

2362-20

2364-20

2365-20

3268-20

KLAGANDE

Mål nr 2362-20 och 2365-20

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]

Ombud för 1–2: [REDACTED]

Mål nr 2364-20 och 3268-20

Jägareförbundet Dalarna, 883200-0502

Ombud: [REDACTED]

MOTPART

Mål nr 2362-20 och 3268-20

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Mål nr 2364–2365-20

Länsstyrelsen i Dalarnas län

ÖVERKLAGADE BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut 2020-04-20 (mål nr 2362-20 och 3268-20), bilaga 1, och Länsstyrelsen i Dalarnas läns beslut 2020-04-20 (mål nr 2364–2365-20), bilaga 2

SAKEN

Älgförvaltningsområden

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

Dok.Id 283503

Postadress

Box 45

S-791 21 Falun

Besöksadress

Kullen 4

Telefon

023-383 00 00

E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se

www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax

Expeditionstid

måndag–fredag

08:00–12:00

13:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län beslutade att ändra gränserna för älgförvaltningsområdena Ljusdal-Ramsjö, Ljusnan-Voxnan, Voxna, Söder Voxnan, Gruvberget, Ödmården, Ljusne och Trödje i Gävleborgs län i enlighet med en till beslutet fogad karta, se bilaga 1. Till följd av det beslutade Länsstyrelsen i Dalarnas län att ändra gränser för älgförvaltningsområdena Noppikoski, Lumsheden och Gimmen i Dalarnas län enligt en till beslutet fogad karta med beskrivning, se bilaga 2.

██████████ och ██████████ och Jägareförbundet Dalarna överklagar besluten. ██████████ och ██████████ yrkar att de ursprungliga gränserna för Lumshedens älgförvaltningsområde kvarstår, se bilaga 3 och 4. Jägareförbundet Dalarna yrkar att de ursprungliga gränserna för Lumshedens, Gimmens och Bjursås älgförvaltningsområden kvarstår, se bilaga 5 och 6.

Länsstyrelserna anser att överklagandena ska avslås. – Länsstyrelsen i Gävleborgs län svarar bl.a. följande: Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd ska samråd ske med berörda älgförvaltningsgrupper och länsstyrelser vid ändring av indelningen av älgförvaltningsområden. Länsstyrelsen har skickat remissen till berörda älgförvaltningsgrupper, länsstyrelser, markägarorganisationer samt jägarorganisationer och anser därmed att kraven följts. – Länsstyrelsen i Dalarnas svarar bl.a. följande: Länsstyrelserna har samrått och Länsstyrelsen i Gävleborgs län varit sammankallande. Länsstyrelsen i Gävleborgs län har utarbetat förslaget till förändringar i samråd med markägar- och jägarorganisationerna i sitt län genom en arbetsgrupp ur viltförvaltningsdelegationen, samt hämtat in synpunkter från berörda älgförvaltningsgrupper, samt jägar- och markägarorganisationer i både Gävleborgs och Dalarnas län inför beslutet. Länsstyrelserna har varit överens om förändringarna. Viltförvaltningsdelegationen i Dalarnas län har informerats om processen och om beslutet vid två olika tillfällen under

2020. Frågan om gränsförändringar i tre av länets 16 älgförvaltningsområden, varav förändringarna i två av dem är av marginell karaktär, kan inte anses handla om övergripande riktlinjer för viltförvaltningen i stort, eller för skötseln av älgstammen på länsnivå, vilket enligt förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer är delegationernas uppgift att besluta om. Därmed kan det heller inte anses vara en fråga där delegationen ska besluta.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

I 3 c–d §§ jaktförordningen (1987:900) föreskrivs följande: I ett län där det förekommer älg ska länsstyrelsen besluta om att inrätta älgförvaltningsområden. Ett älgförvaltningsområde bör omfatta en i huvudsak egen älgstam. Ett älgförvaltningsområde får inrättas utan hinder av en länsgräns. Om ett älgförvaltningsområde berör fler än ett län, fattas beslutet om att inrätta området av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av området ska vara belägen. För ett älgförvaltningsområde ska länsstyrelsen inrätta en älgförvaltningsgrupp. Älgförvaltningsgruppen ska upprätta en älgförvaltningsplan för området. Planen ska godkännas av länsstyrelsen. Om ett älgförvaltningsområde berör fler än ett län, ska älgförvaltningsgruppen för området inrättas av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av området ska vara belägen. En älgförvaltningsgrupp ska bestå av sex ledamöter, varav tre utses på förslag av markägarnas organisationer och tre på förslag av jägarnas organisationer. Inom älgförvaltningsområden där medlemmar i en sameby har rätt till jakt enligt 25 § rennäringslagen (1971:437) ska dock en av de ledamöter som företräder jaktintresset utses på förslag av Sametinget. Till ordförande i älgförvaltningsgruppen ska länsstyrelsen utse en av de ledamöter som företräder markägarintresset. Om älgförvaltningsgruppen inte är enig om ett beslut, ska omröstning ske. Vid omröstning ska den mening gälla som omfattas av mer än hälften av ledamöternas röster. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Naturvårdsverket får enligt 7 § 3 och 4 förordningen meddela föreskrifter om älgförvaltningsområde och länsstyrelsens prövning i ärenden om älgförvaltningsområden. Det har Naturvårdsverket gjort genom föreskrifter (NFS 2011:7) och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort.

5 § föreskrifterna innehåller följande: Ett älgförvaltningsområde ska i huvudsak omfatta en avgränsad älgstam och ska så långt det är möjligt vara sammanhängande. Ett älgförvaltningsområde får inrättas utan hinder av en länsgräns om berörda länsstyrelser är överens. Den länsstyrelse som enligt 3 c § andra stycket jaktförordningen (1987:905) ska besluta om inrättande av älgförvaltningsområde som berör flera länsstyrelser, ska vara sammankallande. Länsstyrelsens inrättande av älgförvaltningsområden ska ske efter samråd med markägarnas och jägarnas organisationer i länet.

Som allmänna råd till 5 § föreskrifterna anges följande: För att en älgstam ska anses avgränsad bör minst 80 procent av älgstammen finnas inom älgförvaltningsområdet under året. De flesta älgförvaltningsområden i södra Sverige bör ha en areal i storleksordningen 50 000 hektar och i norra Sverige 100 000 hektar eller mer. Älgförvaltningsområdena bör inte vara för stora för att möjliggöra lokal förankring, vid beslut om dessa.

6 och 7 §§ föreskrifterna innehåller följande: Med utgångspunkt i älgens rörelsemönster i landskapet ska älgförvaltningsområden, där så är möjligt, indelas efter naturliga eller skapade barriärer, såsom viltstängsel, större vägar och järnvägar, samhällen samt större sjöar och vattendrag. Länsstyrelsen ska ansvara för att indelningen i älgförvaltningsområden är ändamålsenlig och får, efter samråd med berörda älgförvaltningsgrupper och i samråd med berörda länsstyrelser, besluta om ändring av indelningen.

I 17–26 §§ föreskrifterna finns bestämmelser om älgförvaltningsgrupp.

En viltförvaltningsdelegation är enligt 2 § förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer ett organ inom länsstyrelsen för samverkan i frågor som rör viltförvaltningen inom länet.

En viltförvaltningsdelegation ska enligt 3 § förordningen besluta om övergripande riktlinjer för

1. viltförvaltningen inom länet,
2. skötsel av älgstammen och i förekommande fall för skötsel av hjort- och vildsvinsstammarna,
3. licensjakt och skyddsjakt inom länet, och
4. bidrag och ersättning enligt viltskadeförordningen (2001:724).

En viltförvaltningsdelegation ska enligt 4 § förordningen pröva frågor om godkännande av

1. det förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, lo, varg och järv i länet som enligt 4 § första stycket förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn ska lämnas till samverkansrådet, och
2. den rovdjursförvaltningsplan för länet som ska upprättas enligt 7 § första stycket förordningen om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Om bildandet av älgförvaltningsområden har regeringen i en proposition om älgförvaltningen, prop. 2009/10:239, s. 25 f. uttalat bl.a. följande: Det torde vara lämpligt att det inom länsstyrelsen är viltförvaltningsdelegationerna som handlägger frågor om att inrätta älgförvaltningsområden. Inom ett län bör antalet älgförvaltningsområden inte vara alltför stort. Ett stort antal områden skulle försvåra länsstyrelsens möjligheter till uppföljning av älgförvaltningsområdenas arbete. Detta innebär särskilt för Norrbottens läns del att områdena kan komma att bli mycket stora. Det bör där kunna övervägas om en och samma älgförvaltningsgrupp kan styra flera älgförvaltningsområden. En sådan ordning kan vara lämplig om det finns svårigheter att finna tillräckligt antal lämpliga personer till alla älgförvaltningsgrupperna samt för att minska de administrativa kostnaderna. I vissa län har Svenska

Jägareförbundet påbörjat en samverkan inom större områden. Dessa skulle kunna vara en utgångspunkt för diskussionen kring bildandet av älgförvaltningsområden. Det är dock länsstyrelsens uppgift att, efter samråd med berörda intressegrupper, fastställa gränserna för områdena.

I fråga om viltförvaltningsdelegationernas roll i en ny älgförvaltning har regeringen i samma proposition s. 28 f. uttalat bl.a. följande: Viltförvaltningsdelegationerna ska bl.a. besluta om övergripande riktlinjer för skötsel av älgstammen och i förekommande fall skötseln av hjort- och vildsvinsstammarna. För älgskötselns del kan de övergripande riktlinjerna innefatta mål för bl.a. biologisk mångfald, högsta nivåer för skogsskador eller lägsta nivå för älgtäthet med anledning av rovdjursförekomst. Viltförvaltningsdelegationerna bör som en del av uppföljningen av de länsvisa målen för skötseln av länets älgstammar även granska och följa upp älgförvaltningsområdenas planer. Länsstyrelsen har möjlighet att om det finns behov inrätta ett särskilt klövviltutskott till stöd i arbetet med älgförvaltningen.

Regeringen har i propositionen på s. 29 f. åskådliggjort fördelningen av de olika uppgifterna i en ny organisation för älgförvaltningen på följande sätt:

Länsstyrelsen:

- Registrera älgskötselområden
- Registrera licensområden och tilldela älgar (ej kalvjakt på kort jakttid)
- Ge förslag till älgförvaltningsområden efter samråd med berörda markägare- och jägareorganisationer
- Förordna ledamöter i älgförvaltningsgrupper (efter förslag av organisationerna)

Viltförvaltningsdelegationerna inom länsstyrelserna:

- Övergripande ansvar
- Fastställande av länsvisa planer och mål
- Fastställande av jakttider för älg
- Fastställande av fällavgifter
- Fastställande av älgförvaltningsområden
- Granskning och fastställande av planer för älgförvaltningsområdet
- Fastställa arealkrav för tilldelning av älg inom licensområden
- Uppföljning av arbetet inom älgförvaltningsområdet

Älgförvaltningsgruppen:

- Samordning inom området: inventeringar, utbildningar, statistik
- Samråd med ingående älgskötselområden och licensområden
- Förslag till förvaltningsplan för älgförvaltningsområdet
- Förslag till tilldelning av älgar för licensområden inom älgförvaltningsområdet
- Granskning av områdets älgskötselplaner
- Årlig måluppföljning och ev. revidering av planer
- Måluppföljning under jaktperioden i syfte att fånga upp kraftiga avvikelser

Älgskötselområden:

- Krav på deltagande i samråd med älgförvaltningsgruppen och övriga jaktområden inom älgförvaltningsområdet
- Förslag till skötselplan för eget område
- Förslag till avskjutning av älgar mellan de jaktlag som ingår i älgskötselområdet
- Årligt samråd med berörda markägare och jakträttshavare

Naturvårdsverket:

- Utforma en enhetlig mall för hur älgförvaltningsområdets plan bör utformas
- Ta fram riktlinjer för handläggningen av ansökningar om skyddsjakt (med Skogsstyrelsen)
- Meddela föreskrifter om de uppgifter som bör framgå av älgskötselområdets plan
- Meddela föreskrifter om bildande av älgförvaltningsområden, utnämning av ledamöter i älgförvaltningsgrupper samt arvodering
- Utredda och föreslå ett gemensamt datastöd för älgförvaltningen
- Utarbeta inventeringsmetoder

Skogsstyrelsen:

- Bistå älgförvaltningen med uppgifter om skogens tillstånd
- Ta fram riktlinjer för handläggningen av ansökningar om skyddsjakt (med Naturvårdsverket)
- Medverka i samråd som hålls i älgförvaltningsområdet
- Utarbeta inventeringsmetoder
- Medverka till att förstärka kunskapsnivån i älgförvaltningen
- Verka för att sprida kunskap och råd kring en viltanpassad skogsskötsel
- Kan lämna yttrade vid skyddsjaktsärenden

Sveriges lantbruksuniversitet:

- Utforma en utbildning i adaptiv förvaltning
- Utarbeta inventeringsmetoder
- Tydliggöra rovdjurens påverkan på älgstammen
- Följa upp referenspopulationer av älg

Svenska Jägarförbundet:

- Bistå älgförvaltningen med uttolkning av inventering av älgstammen
- Medverka till att förstärka kunskapsnivån i älgförvaltningen
- Ge förslag till förvaltningsstrategier
- Utbildning av aktiva inom älgskötselområden
- Främja den frivilliga jaktsamverkan

Med det sagt gör förvaltningsrätten följande bedömning.

Som framgått ska viltförvaltningsdelegationerna vid länsstyrelserna samverka i frågor som rör viltförvaltningen inom respektive län och besluta om övergripande riktlinjer för viltförvaltningen och skötseln av älgstammen. I detta får anses ligga att viltförvaltningsdelegationerna bör besluta om bildande/inrättande/fastställande av älgförvaltningsområden (jfr bl.a. 3 § förordningen om viltförvaltningsdelegationer och prop. 2009/10:239 s. 25 ff.). De nu överklagade besluten avser ändring av befintliga älgförvaltningsområden i form av ändrad indelning/ombildning. Besluten har inte fattats av viltförvaltningsdelegationerna, även om de varit involverade i handläggningen av ärendena hos länsstyrelserna. Det finns visserligen inte något uttryckligt hinder mot att viltförvaltningsdelegationerna beslutar om ändring av älgförvaltningsområdena. Även med beaktande av de beslutade ändringarnas art och omfattning har det emellertid inte funnits någon skyldighet därtill. Den omständigheten att det inte är viltförvaltningsdelegationerna som beslutat om ändring av älgförvaltningsområdena innebär alltså inte att besluten inte är behörigen fattade eller att de inte kommit till på lagligt sätt. Det har inte heller kommit fram att förfarandena i eller handläggningen av ärendena hos länsstyrelserna av någon annan anledning varit behäftade med sådana brister att målen inte kan tas upp till prövning i sak. Målen ska således sakprövas.

När det gäller målen i sak ger det [REDACTED] och [REDACTED] samt Jägareförbundet Dalarna framfört och det som i övrigt förevarit inte domstolen anledning att göra några andra bedömningar än de länsstyrelserna gjort i de delar mot vilka deras talan förts. Överklagandena ska följaktligen avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 7 (FR-03).

[REDACTED]

rådman

Nämndemännen [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED]
har också deltagit i avgörandet.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Enheten för natur

[Redacted]

0 [Redacted]

[Redacted]@lansstyrelsen.se

BESLUT

2020-04-20

1 (7)

Dnr 536-2019

Sändlista

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Domare 8

INKOM: 2020-05-12
MÅLNR: 2362-20
AKTBIL: 3

Beslut om ändring av gränser för älgförvaltningsområden i Gävleborgs län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att ändra gränserna för älgförvaltningsområdena Ljusdal-Ramsjö, Ljusnan-Voxnan, Voxna, Söder Voxnan, Gruvberget, Ödmorden, Ljusne och Trödje i Gävleborgs län i enlighet med bifogad karta. Beslutet träder i kraft 1 mars 2021.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har den 18 oktober 2017 mottagit en ansökan från Gruvbergets älgförvaltningsområde om att slå ihop Gruvbergets älgförvaltningsområde med Söder Voxnans älgförvaltningsområde (dnr 7126-2017). Motiveringen till ändringarna är att det finns mer kunskap om hur älgarna rör sig idag och att de nya gränserna bättre skulle motsvara de olika älgstammarnas utbredning.

Länsstyrelsen fattade inte beslut i det enskilda ärendet utan valde istället att göra en översyn av alla älgförvaltningsområden i länet. Detta för att kunna göra en bedömning om det fanns andra gränser som också behövde förbättras ur älgförvaltningssynpunkt.

Det har framkommit sedan det nya älgförvaltningssystemet införlivades 2012, att det är svårt att uppskatta älgstammens storlek. En av faktorerna anges vara att gränserna för älgförvaltningsområdena inte följer naturliga barriärer vilket möjliggör vandring för älg mellan olika älgförvaltningsområden i en högre grad.

Vid en intern översyn av länets älgförvaltningsområdesgränser under 2018 kunde det konstateras att flera av de nuvarande gränser som skapades 2012 är baserade på länsgränser och jaktlagsgränser. Länsstyrelsen bedömde att gränserna för en del älgförvaltningsområden behövde flyttas så att de i större utsträckning skulle följa naturliga barriärer i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter.

Under mötet med viltförvaltningsdelegationen den 3 mars 2018 nominerades en arbetsgrupp för att påbörja arbetet med översyn av gränserna för länets älgförvaltningsområden. Arbetsgruppen bestod av företrädare för skogsnäringen, jakt- och viltvårdsintresset, ägare och brukare av jordbruksmark samt naturvårdsintresset. Länsstyrelsen har tillsammans med arbetsgruppen och Länsstyrelserna i Jämtland och Dalarnas län arbetat fram förslag på nya gränser för berörda älgförvaltningsområden.

Länsstyrelsens förslag skickades ut på remiss den 25 januari 2019 till berörda älgförvaltningsgrupper i Gävleborgs, Dalarnas och Jämtlands län, berörda skogsbolag, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Jägarnas Riksförbund, Svenska Jälgareförbundet i Gävleborg, Jämtland och Dalarnas län, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) samt Länsstyrelserna i Dalarna och i Jämtlands län.

De mottagna svaren på remissen innehöll både positiva och negativa reaktioner men även en del förslag på andra gränsdragningar.

I några av svaren har det framkommit att ändring av gränserna kommer äventyra den lokala förankringen och den enskilde jälgaren får mindre mandat att göra sin röst hörd i älgförvaltningen. Det har även framkommit att det finns en risk för att jälgarna kommer att bli överröstade av markägareorganisationerna om förslaget träder i kraft. Det har även framkommit synpunkter på att befintliga jaktområden inte vill delas mellan två älgförvaltningsområden. Ytterligare synpunkter som lagts fram är att stora älgförvaltningsområden gör att ÄBIN-resultatet inte får tillräcklig upplösning, vilket leder till att de lokala variationerna av älgstammens storlek inte kan urskiljas. Det anges även att den historiska statistiken kommer bli svår att följa upp om fler älgförvaltningsområden slås ihop till ett.

Det har även framförts förslag om att Furuviks älgförvaltningsområde bör ingå i Österbybruks älgförvaltningsområde i Uppsala län, då området är litet till ytan och Dalälven är inte någon barriär för älgar. Det har även inkommit förslag på att älgförvaltningsområdena Noppikoski och Ljusnan-Voxnan borde slås ihop till ett älgförvaltningsområde eftersom Oreälvens dalgång och Furudalsområdet hyser mycket älg under vintern. Det har även inkommit synpunkter på att gränsen mellan älgförvaltningsområdena Bjursås och Gruvberget bör korrigeras så den följer sjön Kalven.

Vidare har det framkommit att älgförvaltningsområdena Ljusnan-Voxnan och Ljusdal-Ramsjö bör bilda ett eget område. Anledningen anges vara för att älgförvaltningsgruppen ska få en bättre överblick och att färre älgkötselområden kommer delas mellan två olika älgförvaltningsområden.

Slutligen har förslag om att gränsen för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde inkommit. Gränsen bör korrigeras vid Ytterhogdal så att den västra gränsen följer Ljusnan upp till Sänna. Därefter bör gränsen följa E45 upp till Ytterhogdal och sedan vattendraget Hoan. Gränsen ska därefter följa Ljusnan ner till Bollnäs.

Då det inkom förslag på nya gränsdragningar för Ödmårdens älgförvaltningsområde tog länsstyrelsen fram en kompletterande remiss i ärendet den 8 oktober 2019 som skickade ut till berörda älgförvaltningsområden.

I svar från Lumshedens älgförvaltningsområde har det framkommit att älgförvaltningsgruppen är positiv till förändringen men att en jägarrepresentant i gruppen anser att gränsen inte ska ändras då jaktlag i området tvingas jaga i två älgförvaltningsområden. Söder Voxnans älgförvaltningsområde avslår länsstyrelsens förslag med motiveringen att den föreslagna gränsen inte utgör någon naturlig barriär. Länsstyrelsen i Dalarnas län har förslagit att gränsen för Söder Voxnans älgförvaltningsområde bör gå genom Grundsjön och vidare via järnvägen till Los istället för att följa väg 296/301.

Motivering till beslutet

Det anges i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) samt i regeringens proposition 2009/10:239 att älgförvaltningsområden ska i största möjliga mån följa naturliga barriärer som i huvudsak omfattar en egen älgstam. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att gränserna för länets älgförvaltningsområden följer de föreskrifter som reglerar detta.

Då en av grundstenarna i den adaptiva älgförvaltningen är kunskap anser länsstyrelsen att det är av stor vikt att öka förutsättningarna för det i största möjliga mån. När gränserna inte följer naturliga barriärer ökar det möjligheten för älgar att vandra mellan olika älgförvaltningsområdet vilket gör att inventeringsresultaten bara blir en ögonblicksbild under en viss del av året.

Älgförvaltningsområden som avgränsas av naturliga barriärer ökar möjligheten till att kunna bedriva en bra och kontrollerad älgförvaltning då älgförvaltningsområdet hyser en egen älgstam.

Länsstyrelsen anser att en förändring av gränserna för en del av länets älgförvaltningsområde inte hotar den lokala förankringen i älgförvaltningen då befintliga älgjaktområden till stor del kommer förbli oförändrade. Länsstyrelsen anser även att det är av stor vikt att samråd mellan berörd älgförvaltningsgrupp och älgjaktområde sker i den mängd som krävs för att bibehålla den lokala förankringen.

Länsstyrelsen anser att en förändring av älgförvaltningsområdesgränserna kommer påverka möjligheten att göra utförliga statistiska analyser men anser att det är viktigare för älgförvaltningen att gränserna för älgförvaltningsområdena är geografiskt lämpliga än att inventeringsdata för berörda älgförvaltningsområden är lätt att följa upp över en längre tidsperiod.

Vidare anser länsstyrelsen att den nya gränsen för Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde ska förändras vid Ytterhogdal enligt remissvar så att den västra gränsen följer Ljusnan upp till Sänna. Därefter följer gränsen E45 upp till Ytterhogdal och sedan vattendraget Hoan. Gränsen följer därefter Ljusnan ner till Bollnäs. Detta för att skapa ett mer sammanhållet älgförvaltningsområde.

Länsstyrelsen anser vidare att den västra gränsen av Ödmårdens älgförvaltningsområde kommer följa sjöar och vattendrag från Sundbornsån vid Hosjö till Amungen. Därefter kommer gränsen inte förändras från tidigare beslut.

Länsstyrelsen gör slutligen bedömningen att övriga förslag på ändring av älgförvaltningsområden inte är aktuella i nuläget. Detta då länsstyrelsen bedömer att förändringarna sannolikt inte kommer bidra till en förbättrad älgförvaltning.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 c § jaktförordning (1987:259) ska länsstyrelsen i ett län där det förekommer älg, besluta om att inrätta älgförvaltningsområden. Ett älgförvaltningsområde bör omfatta en i huvudsak egen älgstam. Ett älgförvaltningsområde får inrättas utan hinder av en länsgräns.

Om ett älgförvaltningsområde berör fler än ett län, fattas beslutet om att inrätta området av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av området ska vara belägen.

Enligt 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter om jakt efter älg och kronhjort (2011:7) ska ett älgförvaltningsområde i huvudsak omfatta en avgränsad älgstam och ska så långt det är möjligt vara sammanhängande. Ett älgförvaltningsområde får inrättas utan hinder av en länsgräns om berörda länsstyrelser är överens. Den länsstyrelse som enligt 3 c § andra stycket jaktförordningen (1987:905) ska besluta om inrättande av älgförvaltningsområde som berör flera länsstyrelser, ska vara sammankallande. Länsstyrelsens inrättande av älgförvaltningsområden ska ske efter samråd med markägarnas och jägarnas organisationer i länet.

Enligt 6 § samma föreskrift, ska med utgångspunkt i älgens rörelsemönster i landskapet älgförvaltningsområden, där så är möjligt, indelas efter naturliga eller skapade barriärer, såsom viltstängsel, större vägar och järnvägar, samhällen samt större sjöar och vattendrag.

Enligt 7 § samma förförskrift, ska länsstyrelsen ansvara för att indelningen i älgförvaltningsområden är ändamålsenlig och får, efter samråd med berörda älgförvaltningsgrupper och i samråd med berörda länsstyrelser, besluta om ändring av indelningen.

De föreslagna förändringarna är även i linje med intentionerna i regeringens proposition 2009/10:239 gällande älgförvaltningsområdes yttre avgränsningar.

Information

Beslutet omfattar samma ändringar som i Länsstyrelsen Dalarnas beslut dnr 218-1712-2020 och Länsstyrelsen Jämtlands beslut dnr 218-2373-20.

De älgjaktområden som delas av två olika älgförvaltningsområden behöver ändra sina gränser så de följer de nya gränserna för länets älgförvaltningsområden då ett älgjaktområde endast kan vara registrerat i ett älgförvaltningsområde.

Information om ändring av älgjaktområde kommer skickas ut till berörda älgjaktområden.

Då älgförvaltningsområden slås ihop kommer nya älgförvaltningsgrupper att inrättas. Mer information om detta kommer skickas ut till berörda.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef [REDACTED] med handläggare [REDACTED] [REDACTED] som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över Gävleborgs läns älgförvaltningsområden
3. Remiss om förslag på nya gränser för älgförvaltningsområden inrättade i Gävleborgs län, 2019-01-25
4. Komplettering till remiss om förslag på nya gränser för älgförvaltningsområden inrättade i Gävleborgs län, 2019-10-08

Sändlista

Ljusdal-Ramsjö älgförvaltningsgrupp
Voxna älgförvaltningsgrupp
Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsgrupp
Trödje/Ödmorden/Ljusne älgförvaltningsgrupp
Söder Voxnan älgförvaltningsgrupp
Gruvberget älgförvaltningsgrupp
Lumsheden älgförvaltningsgrupp
Bjursås älgförvaltningsgrupp
Gimmens älgförvaltningsgrupp
Noppikoski älgförvaltningsgrupp
Härjedalen älgförvaltningsgrupp
Bergs älgförvaltningsgrupp
Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Länsstyrelsen Dalarna, dalarna@lansstyrelsen.se
Länsstyrelsen Jämtland, jamtland@lansstyrelsen.se
Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
Svenska jägareförbundet,
Gävleborg/Dalarna britta.lundh@jagareforbundet.se
Jämtland [REDACTED] [\[REDACTED\]@jagareforbundet.se](mailto:[REDACTED]@jagareforbundet.se)
Jägarnas riksförbund, jrf@jagarnasriksforbund.se
LRF, info@lrf.se
BillerudKorsnäs Skog, infoskog@billerudkorsnas.com
Hamra besparingsskog, info@hamrabesparingsskog.se
Holmen skog AB, info@holmen.com
Mellanskog, info@mellanskog.se
Norrskog, info@norrskog.se
Orsa besparingsskog, info@orsabesparingsskog.se
SCA, info@sca.com
Sveaskog AB, info@sveaskog.se
Svenska kyrkan, info@svenskakyrkan.se
Skogssällskapet, [REDACTED] [\[REDACTED\]@skogssallskapet.se](mailto:[REDACTED]@skogssallskapet.se)
[REDACTED] [\[REDACTED\]@skogssallskapet.se](mailto:[REDACTED]@skogssallskapet.se)
Skogsindustrierna, remiss@skogsindustrierna.se
Stora Enso, skog.info@storaenso.com

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 536-2019.

Enheten för vilt

[Redacted]
[Redacted]

@lansstyrelsen.se

Beslut

2020-04-20

1 (6)

Dnr: 218-1712-2020

Se Sändlista

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Domare 8

INKOM: 2020-05-12
MÅLNR: 2364-20
AKTBIL: 3

Beslut om ändring av älgförvaltningsområden i Dalarnas län, gränsande till Gävleborgs län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att ändra gränser för älgförvaltningsområdena Noppikoski, Lumsheden och Gimmen i Dalarnas län enligt bifogad karta (bilaga 2) och nedanstående beskrivning, till följd av Länsstyrelsen Gävleborgs beslut om att ändra älgförvaltningsområden i Gävleborgs län Dnr 536-2019. Beslutet träder i kraft den 1 mars 2021.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen Gävleborg har sedan 2017 arbetat med en omfattande förändring av gränserna för älgförvaltningsområden i Gävleborgs län. Man har konstaterat att flera av gränserna varit baserade på länsgränser och jaktlagsgränser istället för på naturliga eller skapade barriärer för älg.

Länsstyrelsen Gävleborg har sedan, tillsammans med en arbetsgrupp ur viltförvaltningsdelegationen och i samråd med länsstyrelserna i Jämtlands och Dalarnas län, tagit fram ett förslag till gränser som bättre uppfyller kraven i Naturvårdsverkets föreskrifter. Länsstyrelsen Gävleborgs förslag skickades på remiss den 25 januari 2019 till berörda älgförvaltningsgrupper, berörda skogsbolag, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Jägarnas riksförbund, Svenska Jägarförbundet, Lantbrukarnas riksförbund, samt länsstyrelserna i Dalarnas och Jämtlands län.

Efter inkomna yttranden sände Länsstyrelsen Gävleborg ut en kompletterande remiss den 8 oktober 2019.

Länsstyrelsen Dalarna har lämnat positiva yttranden på dessa remisser och anser, i korthet, att en anpassning av älgförvaltningsområdenas gränser så att de bättre överensstämmer med Naturvårdsverkets föreskrifter är positivt för älgförvaltningen på lång sikt. För mer uttömmande resonemang kring gränsdragningar inom Gävleborgs län och yttranden över remisserna se Länsstyrelsen Gävleborgs beslut Dnr 536-2019.

Förändringar i gränsdragning

Noppikoski älgförvaltningsområdes gräns i öst dras, från norr, i Ormsjön och vidare i Voxnan till Finnstuga, därefter längs länsväg 296/301 till Hälsingaspén. Vidare dras gränsen genom Hälsingaspéns utlopp till Gammelbosjön och därefter genom Skålaspen och Oxnäsån till Dalkarlaspen och Amungen. Den därigenom tillkomna marken mellan Voxnan och Noppikoski älgförvaltningsområdes gamla gräns registreras på Noppikoski älgförvaltningsområde.

Bingsjö älgförvaltningsområdes östra gräns påverkas inte av någon förändring i detta beslut.

Bjursås älgförvaltningsområdes östra gräns är oförändrad från norr fram till Stora Draggen. Den nya gränsen följer därefter Lamborsån genom Lamborn och vidare genom Lammet, Kalven och Balungen. Därefter följer den Piparåns dragning och genom Vågsjön, Hagån, Norr-, och Sör-Lingan, samt Hökviksån till Svärdsjön. Gränsen skär sedan rakt genom Svärdsjö samhälle till Borängessjön och vidare genom Älgsundet till Gårdvikssjön och Gruvsjön, samt oförändrad genom Sundet till Toftan. Marken öster om Kalven och Lamborn som tidigare varit registrerad på Bjursås älgförvaltningsområde kommer nu registreras på Ödmårdens älgförvaltningsområde i Gävleborgs län. Marken på västra sidan Vågsjön som tidigare varit registrerat på Gruvbergets älgförvaltningsområde i Gävleborgs län registreras på Bjursås älgförvaltningsområde.

Gränsen för Gimmens Älgförvaltningsområde följer, i norra delen, en ny sträckning från Toftan via Sundbornsån till Danholn där den äldre sträckningen fram till gränsen för Gävle-Dala älgförvaltningsområde vidtar. Marken på östra sidan av Sundbornsån fram till Karlsbyheden som tidigare varit registrerat på Gimmens älgförvaltningsområde registreras på Ödmårdens älgförvaltningsområde.

Lumshedens älgförvaltningsområde avregistreras i sin helhet i Dalarnas län och marken registreras istället i Ödmårdens älgförvaltningsområde i Gävleborgs län.

Den nya gränsdragningen illustreras av bifogad karta (bilaga 2).

Motivering till beslutet

Det anges i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) samt i regeringens proposition 2009/10:239 att älgförvaltningsområden i största möjliga mån ska följa naturliga barriärer och i huvudsak ska omfatta en egen älgstam. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att gränserna för länets älgförvaltningsområden följer de föreskrifter som reglerar dessa.

Då en av grundstenarna i den adaptiva älgförvaltningen är kunskap anser länsstyrelsen att det är av stor vikt att öka förutsättningarna för

kunskapsinhämtande i största möjliga mån. När gränserna inte följer naturliga barriärer ökar det möjligheten för älgar att vandra mellan olika älgförvaltningsområden vilket gör att inventeringsresultat bara blir en ögonblicksbild under en viss del av året. Älgförvaltningsområden som avgränsas av naturliga barriärer ökar förutsättningarna för en älgförvaltning med hög precision då älgförvaltningsområdet hyser en i stort sett egen älgstam.

Länsstyrelsen anser att en förändring av gränserna för en del av länets älgförvaltningsområden inte hotar den lokala förankringen i älgförvaltningen då befintliga älgjaktområden till stor del kommer förbli oförändrade. Länsstyrelsen anser även att det är av stor vikt att samråd mellan berörd älgförvaltningsgrupp och älgjaktområde sker i den omfattning och på det sätt som krävs för att bibehålla den lokala förankringen.

Länsstyrelsen anser vidare att det är viktigare att gränserna för älgförvaltningsområdena är så bra som möjligt och därmed på sikt bidrar till en förbättrad älgförvaltning än att statistiken för berörda älgförvaltningsområden är lätt att följa upp över tid.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt jaktförordning (1987:259) § 3 c ska länsstyrelsen i ett län där det förekommer älg, besluta om att inrätta älgförvaltningsområden.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om jakt efter älg och kronhjort NFS (2011:7) 5 § ska ett älgförvaltningsområde i huvudsak omfatta en avgränsad älgstam och ska så långt det är möjligt vara sammanhängande. Ett älgförvaltningsområde får inrättas utan hinder av en länsgräns om berörda länsstyrelser är överens. Den länsstyrelse som enligt § 3 c andra stycket jaktförordningen (1987:905) ska besluta om inrättande av älgförvaltningsområde som berör flera länsstyrelser, ska vara sammankallande. Länsstyrelsens inrättande av älgförvaltningsområden ska ske efter samråd med markägarnas och jägarnas organisationer i länet.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om jakt efter älg och kronhjort NFS (2011:7) 6 § ska med utgångspunkt i älgens rörelsemönster i landskapet älgförvaltningsområden, där så är möjligt, indelas efter naturliga eller skapade barriärer, såsom viltstängsel, större vägar och järnvägar, samhällen samt störresjöar och vattendrag.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om jakt efter älg och kronhjort NFS (2011:7) 7 § ska länsstyrelsen ansvara för att indelningen i älgförvaltningsområden är ändamålsenlig och får, efter samråd med berörda älgförvaltningsgrupper och i samråd med berörda länsstyrelser, besluta om ändring av indelningen.

De föreslagna förändringarna är i linje med intentionerna i regeringens proposition 2009/10:239 vad gäller ett älgförvaltningsområdes yttre avgränsningar.

Information

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef [REDACTED] med vilthandläggare [REDACTED] [REDACTED] som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

Bjursås älgförvaltningsgrupp

Gimmens älgförvaltningsgrupp

Noppikoski älgförvaltningsgrupp

Lumshedens älgförvaltningsgrupp

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Länsstyrelsen Gävleborg, gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Jämtland, jamtland@lansstyrelsen.se

Svenska Jägareförbundet [REDACTED] @jagareforbundet.se

Jägarnas Riksförbund, jrf@agarnasriksforbund.se

Lantbrukarnas Riksförbund, info@lrf.se

Billerud Korsnäs skog, infoskog@billerudkorsnas.com

Mellanskog, info@mellanskog.se

Orsa besparingsskog, info@orsabesparingsskog.se

Sveaskog AB, info@sveaskog.se

Stora Enso, skog.info@storaenso.com

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över älgförvaltningsområden i Dalarnas län

Överklagan beslut om ändring av älgförvaltningsområden i Dalarna och Gävleborg, dnr: 536-2019

Undertecknad markägare överklagar beslutet om att Lumshedens älgförvaltningsområde (ÄFO) upplöses och yrkar på att:

- Ursprungliga gränser för följande ÄFO kvarstår:
 - Lumsheden ÄFO

Motivering till överklagan:

Enligt Proposition 2009/10:239, är syftet med den nya älgförvaltningen att *"åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning"*. Vi kan nu se en viljeriktning från myndigheterna att gå ifrån den lokala älgförvaltningen genom att minska antalet älgförvaltningsområden och göra dem allt större. Ett exempel vilket denna överklagan avser är bildandet av Ödmorden, vilket innefattar tidigare Söder Voxnan, Gruvberget, Ödmården och Lumsheden.

Enligt regeringens proposition 2009/10:239, i avsnitt 4.2, stycket om viltförvaltningsdelegationen (VFD) står det: *"Viltförvaltningsdelegationernas uppgifter i fråga om allmän viltförvaltning är att besluta om övergripande riktlinjer för älg-, hjort-, vildsvins och rovdjursförvaltningen i länet"*. Vidare står det i avsnitt 6.1 under inrättande av älgförvaltningsområden: *"Det torde vara lämpligt att det inom länsstyrelsen är viltförvaltningsdelegationerna som handlägger frågor om att inrätta älgförvaltningsområden."* Dock har denna fråga inte varit uppe som en beslutspunkt eller överläggning inom Dalarnas VFD utan de har endast blivit kort informerad om ärendet. När första förslaget om förändringar var ute på remissrunda i Januari 2019 gav länsstyrelsen i Dalarna ett yttrande den 29 mars, Dnr: 218-986-2019, där de ansåg att förslaget om Ödmorden var bra och att de biföll detta. Av denna anledning anser vi att processen i detta ärende har gått felaktigt till och beslutet bör ogillas.

Det är enligt propositionen (2009/10:239) och naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7), VFD:s uppgift att besluta om länsstyrelsen Dalarnas viljeriktning i frågan och därmed ska länsstyrelsen Dalarnas svar ha förankrats där innan yttrande gavs. Med andra ord tar länsstyrelsen Dalarna en viljeriktning i älgförvaltningen utan VFD:s godkännande.

Länsstyrelserna har i beslutet flertalet motiveringar kring varför man gör dessa förändringar, motiveringarna anser vi går emot syftet med den nya älgförvaltningen, relevanta forskningsresultat samt vad praktiska erfarenheter samstämmigt markerar. Syftet med den nya älgförvaltningen innebär lägsta geografiskt lämpliga beslutandenivå utifrån biologiska förutsättningar för att skapa delaktighet och förtroende bland berörda aktörer.

I beslutets motivering skriver länsstyrelsen Gävleborg: *"Det anges i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) samt i regeringens proposition 2009/10:239 att älgförvaltningsområden ska i största möjliga mån följa naturliga barriärer som i huvudsak omfattar en egen älgstam. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att gränserna för länets älgförvaltningsområden följer de föreskrifter som reglerar detta."*

"Då en av grundstenarna i den adaptiva älgförvaltningen är kunskap anser länsstyrelsen att det är av stor vikt att öka förutsättningarna för det i största möjliga mån. När gränserna inte följer naturliga barriärer ökar det möjligheten för älgar att vandra mellan olika älgförvaltningsområdet vilket gör att inventeringsresultaten bara blir en ögonblicksbild under en viss del av året."

"Älgförvaltningsområden som avgränsas av naturliga barriärer ökar möjligheten till att kunna bedriva en bra och kontrollerad älgförvaltning då älgförvaltningsområdet hyser en egen älgstam"

Dock står det också i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) under allmänna råden: *"För att en älgstam ska anses avgränsad bör minst 80 procent av älgstammen finnas inom"*

älgförvaltningsområdet under året. De flesta älgförvaltningsområden i södra Sverige bör ha en areal i storleksordningen 50 000 hektar och i norra Sverige 100 000 hektar eller mer.

Älgförvaltningsområdena bör inte vara för stora för att möjliggöra lokal förankring, vid beslut om dessa.” Denna skrivelse härstammar från en utredning under 90-talet gjord av SLU på uppdrag av naturvårdsverket.

I praktiken betyder detta att älgförvaltningsområdena ska vara avgränsade av barriärer där det är möjligt, men att det inte ska göra avkall på den lokala förankringen. Frågan är när ett område är så pass stort att det försvårar lokal förankring. Forskning visar på att när områdena är för stora tappar man greppet om de skillnader som finns inom förvaltningsområdet samt att det tar mycket arbetskraft att samla de olika älgskötselplanerna och hitta en avvägning mellan dessa. Detta problem ser man i norra Sverige där man försökt att med stora ÄFOn fånga in älgarnas vandringsmönster (Dressel, 2020). Figur 1 och 2 ger indikationer på att områden över 150 000 hektar försämrar måluppfyllnaden i våra områden och stärker vårt resonemang om att föreslaget område på närmare 600 000 hektar är långt större än vad som krävs för att förvalta en egen älgstam och kommer därmed att skada den lokala förvaltningen.

Vidare motiverar länsstyrelsen i sitt beslut att *”en förändring av gränserna för en del av länets älgförvaltningsområden inte hotar den lokala förankringen i älgförvaltningen då befintliga älgjaktområden till stor del kommer förbli oförändrade”*. Länsstyrelsen har inget juridiskt stöd att göra dessa antaganden då regleringen kring hur älgjaktområden ska vara sammansatt saknas. Markägare står sig helt fria att avregistrera sin mark från älgjaktområden, slå ihop sig med älgjaktområden samt skapa nya älgjaktområden. Med andra ord finns det i praktiken all möjlighet för markägare att skapa ett ÄSO som täcker nästintill hela det nya älgförvaltningsområdets yta vilket skulle leda till att den lokala förvaltningen helt kommer försvinna i området. Den enda regeln som finns vad avser storlek på ÄSO:t regleras av jaktlagens (1987:259) § 33 som säger att storleken på ett ÄSO ska medge en avskjutning på minst 10 vuxna älgar.

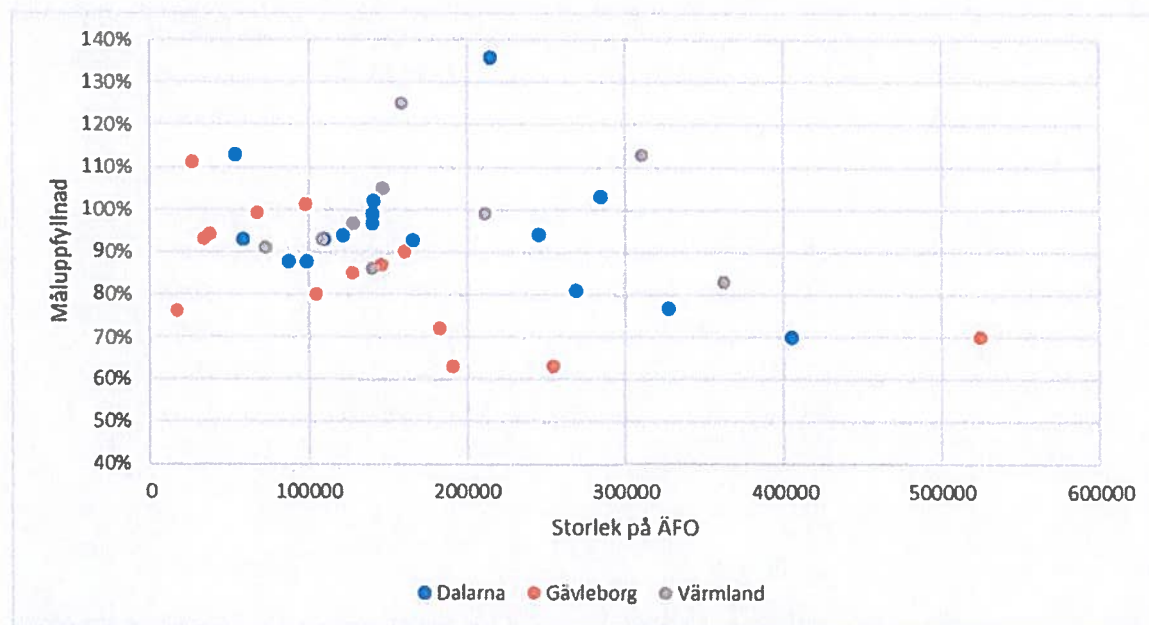
En annan motivering är att de nya gränserna ska göra att precisionen i älgförvaltningen kommer öka. Det kommer alltid ske ett visst utbyte mellan ÄFOn, älgar tar sig över större sjöar och vattendrag utan problem och gör detta även i områden utan vandringsälgar. Om man skulle ta hänsyn till att det inte ska ske utbyte mellan ÄFOn hade man i praktiken behövt ha ett ÄFO som sträcker sig från E4an till norska gränsen vilket såklart är orimligt. Förvaltningsmässigt har det ingen betydelse om några älgar rör sig mellan områden. SLU bekräftar i sitt utredningsunderlag beställt av naturvårdsverket att man inte kommer förvalta mer än 80% av älgstammen helt själv oavsett hur stora områdena är förutsatt att de är större än 50 000 hektar i söder och 100 000 hektar i norr. De skriver även i beslutet att inventeringarna kommer vara bättre då det finns barriärer som hindrar utbyte. Dock gjordes det en undersökning år 2000 där man jämförde storlek på älgjaktområden med precisionen i de insamlade älgobservationerna korrelerat mot estimerad älgtäthet. Resultatet visade på att precisionen ökade med arealen fram till 50 000 hektar, därefter har inte områdets storlek någon betydelse längre på resultatet (Sylvén, 2000). Detta bekräftar återigen att det inte finns någon förvaltningsmässig anledning att inrätta ÄFOn på 5-600 000 hektar.

Älgbetesinventering och Älgspillningsinventering är två metoder man använder inom älgförvaltningen vilka inventeras på ÄFO-nivå. På väldigt stora områden kommer inte jägarna att känna igen att resultaten motsvarar verkligheten. Våra lokala jägare kommer inte acceptera en sänkning av älgstammen i Falun bara för att man har höga skador i Söderhamn som är 10 mil bort, framförallt när det inte sker vandringer mellan dessa områden. Återigen så bekräftas detta av Dressels (2020) doktorsavhandling. Med denna förändring av gränser vad avser Ödmorden så kommer man även förlora flera år av spillningsinventering utförd av jägarna då resultaten inte kommer vara tillgänglig för uppföljning vilket är en förutsättning enligt propositionen (2009/10:239) punkt 5.2 om ekosystembaserad lokal förvaltning. Varför det inte kommer vara möjligt att följa upp framgång av de övergripande riktlinjer för älgförvaltningen inom Gävleborgs län 2016:17. I beslutet

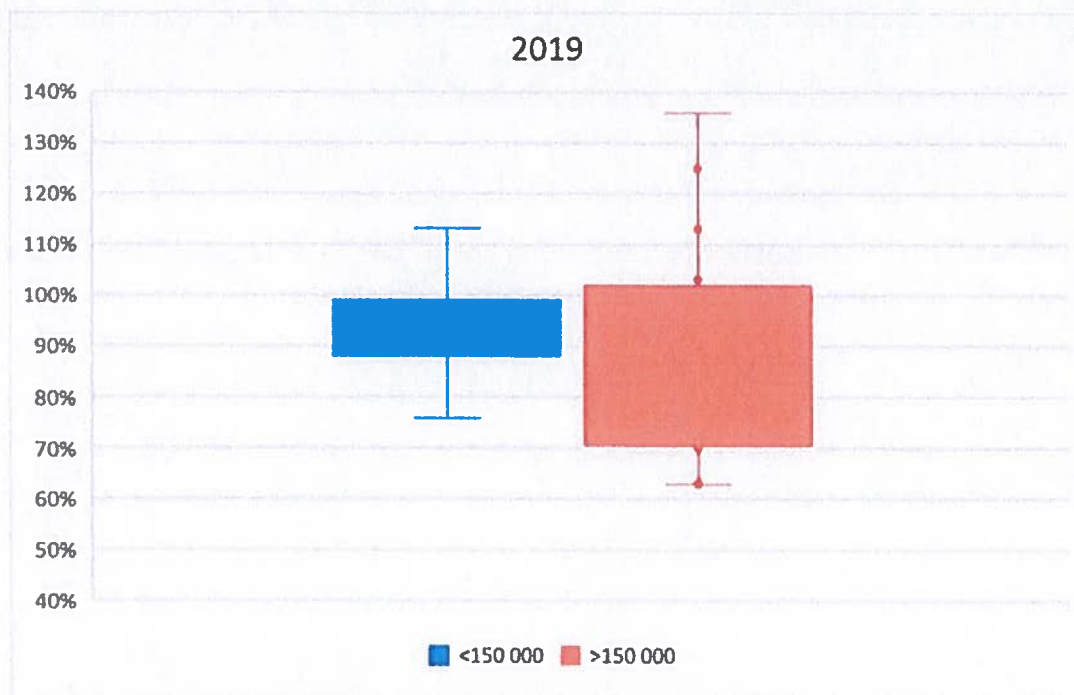
motiverar länsstyrelsen Gävleborg i frågan om inventeringar; "Länsstyrelsen anser att en förändring av älgförvaltningsområdesgränserna kommer påverka möjligheten att göra utförliga statistiska analyser men anser att det är viktigare för älgförvaltningen att gränserna för älgförvaltningsområdena är geografiskt lämpliga än att inventeringsdata för berörda älgförvaltningsområden är lätt att följa upp över en längre tidsperiod." Även den går emot punkt 5.2 i föregående nämnda proposition om ekosystembaserad lokal förvaltning. Länsstyrelsen säger även emot sig själv i denna del när den i andra stycket samtidigt säger att inventeringsresultaten kommer bli bättre med de nya gränserna.

Utifrån ovanstående resonemang borde man ta hänsyn till de allmänna råden under § 5 i naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7), framförallt när det enligt § 6 i samma föreskrifter inte är ett måste att det ska vara naturliga barriärer; "...där så är möjligt, indelas efter naturliga eller skapade barriärer...".

Tillslut kan man fråga sig om syftet med denna hopslagning, om det ska vara en bättre älgförvaltning och bättre måluppfyllnad? Måluppfyllnaden i Lumsheden ligger redan på 100% och enligt älgobsen sker en sänkning av älgstammen helt enligt de uppsatta målen. Istället finns det stora risker att måluppfyllnaden kommer bli sämre, det kan vi tydligt se om vi jämför måluppfyllnaden i de tre län vars förutsättningar liknar varandra avseende ägarstruktur och storlek på ÄFO (Dalarna, Gävleborg och Värmland). Vi kan efter säsongen 2019/2020 se indikationer på att områden över 150 000 hektar gör att precisionen i måluppfyllnaden minskar (figur 1 och 2).

Figur 1: Jämförelse mellan storlek (hektar) på älgförvaltningsområde (ÄFO) och måluppfyllnad under 2019/2020 i län vars förutsättningar är liknande i ÄFO storlek, måluppfyllnad och rovdjursförekomst, Dalarna, Gävleborg och Värmland. Det finns tydligt samband att när förvaltningsområdet är för litet eller för stort så blir det svårare att sätta avskjutningsplaner som fungerar.

Figur 2: Boxplot som beskriver skillnaden i måluppfyllnad mellan ÅFOn mindre än 150 000 hektar samt större än 150 000 hektar under 2019 i länen Dalarna, Gävleborg samt Värmland.

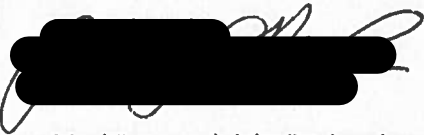
Man ska inte heller glömma bort att huvudsyftet med den nya älgförvaltningen återges i regeringens proposition 2009/10:239: "att åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning." Utifrån ovanstående resonemang så kommer den lokala förvaltningen att försvinna med ett område på 578 900 hektar vilket jämförelsevis är större än Södermanlands hela registrerade älgjaksareal.

Till sist vill vi belysa det resonemang som man gör i proposition (2009/10:239) avsnitt 5,2 om ekosystembaserad lokal förvaltning där det tydligt framgår att man inte ska göra avkall på den lokala förvaltningen: "Utgångspunkten i förvaltningen av älgen bör vara en ekosystembaserad lokal förvaltning. En sådan tar hänsyn till att älgen ingår i ett, eller flera, ekosystem med växter och andra djur. Det gäller framför allt den växtlighet som utgör älgens föda, andra klövviltarter som konkurrerar med älgen om födan och rovdjur för vilka älgen i sin tur utgör föda. En lokal älgförvaltning måste utgå från den resurs som ska förvaltas, älgen, och hur stor effekt som åtgärder kan få på det som ska förvaltas. En naturlig geografisk avgränsning av en stam bör därför eftersträvas. Man måste dock också göra administrativa överväganden för att skapa en förvaltning som fungerar i praktiken och det finns därför behov av olika nivåer inom ett sådant system. En lokal förvaltning ska ge dem som har i uppgift att förvalta älgen möjlighet att påverka samtidigt som den medger överblick. Förvaltningen måste ha en struktur för att fastställa en målsättning för älgstammen och tillgång till styrmedel som gör det möjligt att nå denna målsättning. Viktiga förutsättningar för en ekosystembaserad lokal förvaltning är kunskap och uppföljning."

Referenser

Dressel, S. 2020. Social-ecological performance of collaborative wildlife governance: The case of Swedish moose management. Doktorsavhandling. <https://pub.epsilon.slu.se/16944/>

Sylvén, S. 2000: Effects of scale on hunter moose *Alces alces* observation rate. - Wildl. Biol. 6: 157-165. <https://bioone.org/journals/wildlife-biology/volume-6/issue-4/wlb.2000.011/Effects-of-scale-on-hunter-moose-Alces-alces-observation-rate/10.2981/wlb.2000.011.full>

Markägare och jakträttsinnehavare på Blixbo 50 samt 63

Personnummer:

Adress: n

Telefonnummer: 0

Markägare på Blixbo 12

Personnummer:

Telefonnummer: 0

Vi låter även med ovanstående underskrifter att sända denna överklagan via sin e-post då vi inte använder sådant.

Från: [REDACTED]@jagareforbundet.se>
Till: Länsstyrelsen i Gävleborgs län <gavleborg@lansstyrelsen.se>
Ärende: Överklagan beslut 536-2019
Datum: 2020-05-11 15:40:46

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Domare 8

INKOM: 2020-05-12
MÅLNR: 2362-20
AKTBIL: 1

Hej!

Jägareförbundet Dalarna väljer härmed att överklaga beslutet med dnr 536-2019.
Överklagan bifogas tillsammans med mejlkorrensbodens.

Med vänliga hälsningar,

[REDACTED]

Länsansvarig jaktvårdskonsulent i Dalarna
Svenska Jägareförbundet Mitt
Krontallsvägen 10
791 55 Falun
Tel: [REDACTED]

logo

Jägareförbundet Dalarna

Org:nr: 883200-0502

Krontallsvägen 10, 791 55 Falun

0

Överklagan beslut om ändring av älgförvaltningsområden i Dalarna och Gävleborg, dnr: 536-2019

Jägareförbundet Dalarna överklagar beslutet om att Lumshedens älgförvaltningsområde (ÄFO) upplöses och yrkar på att:

- Ursprungliga gränser för följande ÄFO kvarstår:
 - Lumsheden ÄFO
 - Gimmen ÄFO
 - Bjursås ÄFO
- Beslutet inhibitera fram till att förvaltningsdomstolen har avkunnat sin dom i ärendet.

Motivering till överklagan:

Jägareförbundet Dalarna anser att beslutet bör inhibiteras i väntan på förvaltningsrättens dom i frågan då arbetet inom det beslutande förvaltningsområdet riskerar att påbörjas innan domen avkunnats.

Enligt Proposition 2009/10:239, är syftet med den nya älgförvaltningen att *"åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning"*. Vi kan nu se en viljeriktning från myndigheterna att gå ifrån den lokala älgförvaltningen genom att minska antalet älgförvaltningsområden och göra dem allt större. Ett exempel vilket denna överklagan avser är bildandet av Ödmorden, vilket innefattar tidigare Söder Voxnan, Gruvberget, Ödmården och Lumsheden. Sistnämnda administrerades av Dalarna och innefattar en stor del av Falu kommun, i sin tur påverkar detta jägarna i området tillika Jägareförbundet Dalarnas medlemmar vilka vi företräder i detta ärende.

Enligt regeringens proposition 2009/10:239, i avsnitt 4.2, stycket om viltförvaltningsdelegationen (VFD) står det: *"Viltförvaltningsdelegationernas uppgifter i fråga om allmän viltförvaltning är att besluta om övergripande riktlinjer för älg-, hjort-, vildsvins och rovdjursförvaltningen i länet"*. Vidare står det i avsnitt 6.1 under inrättande av älgförvaltningsområden: *"Det torde vara lämpligt att det inom länsstyrelsen är viltförvaltningsdelegationerna som handlägger frågor om att inrätta älgförvaltningsområden."* Dock har denna fråga inte varit uppe som en beslutspunkt eller överläggning inom Dalarnas VFD utan de har endast blivit kort informerad om ärendet. När första förslaget om förändringar var ute på remissrunda i Januari 2019 gav länsstyrelsen i Dalarna ett yttrande den 29 mars, Dnr: 218-986-2019, där de ansåg att förslaget om Ödmorden var bra och att de biföll detta. Med anledning av yttrandet ställde jaktvårdskonsulenten för Svenska Jägareförbundet i Dalarna, Filip Ånöstam, frågan om varför inte VFD fick besluta om länsstyrelsens viljeriktning i frågan. I ett svar den 17 April 2019 skrev Björn Forsberg på länsstyrelsen: *"Jag kommer att be vår enhetschef, Jonas Nordström, att svara dig hur vår arbete har gått till i Lumsheden. Jag håller med dig om att det är största vikt att VFD ska vara en delegation där vi tar upp de frågor som ska vara där...."*. Vidare svarade Jonas N samma dag: *"...Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att inget beslut ännu har fattats i och med vårt yttrande, utan vi har enbart gett vår syn, som förvaltande myndighet, på ett förslag och initiativ från länsstyrelsen i Gävleborg. Inför ett eventuellt beslut i frågan om förändring av ÄFO-gränser i Dalarnas län kommer frågan att behandlas i VFD."*. Hela mejlkonversationen med fullständiga svar bifogas tillsammans med överklagan.

Även fast Jägareförbundet Dalarna samt jägarrepresentanterna samtidigt fick yttra sig i frågan till länsstyrelsen i Gävleborg så är det, enligt propositionen (2009/10:239) och naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7), VFD:s uppgift att besluta om länsstyrelsen Dalarnas viljeriktning i frågan och därmed ska länsstyrelsen Dalarnas svar ha förankrats där innan yttrande gavs. Med andra ord tar länsstyrelsen Dalarna en viljeriktning i älgförvaltningen utan VFD:s godkännande.

Av denna anledning anser vi att processen i detta ärende har gått felaktigt till och beslutet bör ogillas.

Länsstyrelserna har i beslutet flertalet motiveringar kring varför man gör dessa förändringar, motiveringarna anser vi går emot syftet med den nya älgförvaltningen, relevanta forskningsresultat samt vad praktiska erfarenheter samstämmigt markerar. Syftet med den nya älgförvaltningen innebär lägsta geografiskt lämpliga beslutandenivå utifrån biologiska förutsättningar för att skapa delaktighet och förtroende bland berörda aktörer.

I beslutets motivering skriver länsstyrelsen Gävleborg: *"Det anges i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) samt i regeringens proposition 2009/10:239 att älgförvaltningsområden ska i största möjliga mån följa naturliga barriärer som i huvudsak omfattar en egen älgstam. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att gränserna för länets älgförvaltningsområden följer de föreskrifter som reglerar detta.*

Då en av grundstenarna i den adaptiva älgförvaltningen är kunskap anser länsstyrelsen att det är av stor vikt att öka förutsättningarna för det i största möjliga mån. När gränserna inte följer naturliga barriärer ökar det möjligheten för älgar att vandra mellan olika älgförvaltningsområdet vilket gör att inventeringsresultaten bara blir en ögonblicksbild under en viss del av året.

Älgförvaltningsområden som avgränsas av naturliga barriärer ökar möjligheten till att kunna bedriva en bra och kontrollerad älgförvaltning då älgförvaltningsområdet hyser en egen älgstam"

Dock står det också i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) under allmänna råden: *"För att en älgstam ska anses avgränsad bör minst 80 procent av älgstammen finnas inom älgförvaltningsområdet under året. De flesta älgförvaltningsområden i södra Sverige bör ha en areal i storleksordningen 50 000 hektar och i norra Sverige 100 000 hektar eller mer.*

Älgförvaltningsområdena bör inte vara för stora för att möjliggöra lokal förankring, vid beslut om dessa." Denna skrivelse härstammar från en utredning under 90-talet gjord av SLU på uppdrag av naturvårdsverket.

I praktiken betyder detta att älgförvaltningsområdena ska vara avgränsade av barriärer där det är möjligt, men att det inte ska göra avkall på den lokala förankringen. Frågan är när ett område är så pass stort att det försvårar lokal förankring. Forskning visar på att när områdena är för stora tappar man greppet om de skillnader som finns inom förvaltningsområdet samt att det tar mycket arbetskraft att samla de olika älgskötselplanerna och hitta en avvägning mellan dessa. Detta problem ser man i norra Sverige där man försökt att med stora ÄFOn fånga in älgarnas vandringsmönster (Dressel, 2020). Figur 1 och 2 ger indikationer på att områden över 150 000 hektar försämrar måluppfyllnaden i våra områden och stärker vårt resonemang om att föreslaget område på närmare 600 000 hektar är långt större än vad som krävs för att förvalta en egen älgstam och kommer därmed att skada den lokala förvaltningen.

Vidare motiverar länsstyrelsen i sitt beslut att *"en förändring av gränserna för en del av länets älgförvaltningsområden inte hotar den lokala förankringen i älgförvaltningen då befintliga älgjaktområden till stor del kommer förbli oförändrade"*. Länsstyrelsen har inget juridiskt stöd att göra dessa antaganden då regleringen kring hur älgjaktområden ska vara sammansatt saknas. Markägare står sig helt fria att avregistrera sin mark från älgjaktområden, slå ihop sig med älgjaktområden samt skapa nya älgjaktområden. Med andra ord finns det i praktiken all möjlighet

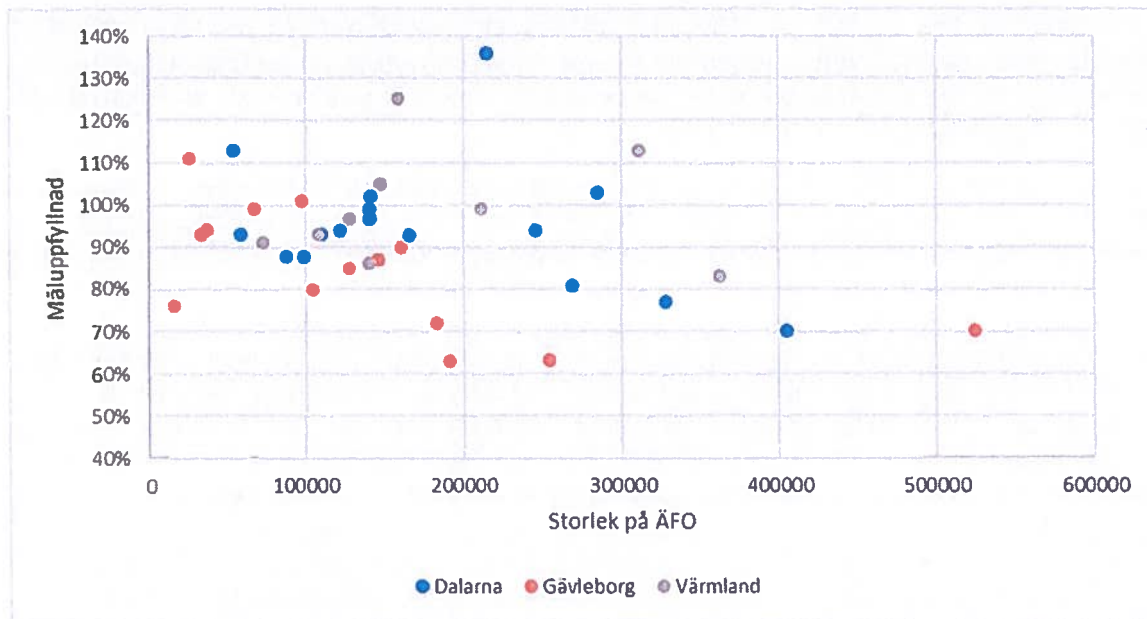
för markägare att skapa ett ÄSO som täcker nästintill hela det nya älgförvaltningsområdets yta vilket skulle leda till att den lokala förvaltningen helt kommer försvinna i området. Den enda regeln som finns vad avser storlek på ÄSO:t regleras av jaktlagens (1987:259) § 33 som säger att storleken på ett ÄSO ska medge en avskjutning på minst 10 vuxna älgar.

En annan motivering är att de nya gränserna ska göra att precisionen i älgförvaltningen kommer öka. Det kommer alltid ske ett visst utbyte mellan ÄFOn, älgar tar sig över större sjöar och vattendrag utan problem och gör detta även i områden utan vadringsälgar. Om man skulle ta hänsyn till att det inte ska ske utbyte mellan ÄFOn hade man i praktiken behövt ha ett ÄFO som sträcker sig från E4an till norska gränsen vilket såklart är orimligt. Förvaltningsmässigt har det ingen betydelse om några älgar rör sig mellan områden. SLU bekräftar i sitt utredningsunderlag beställt av naturvårdsverket att man inte kommer förvalta mer än 80% av älgstammen helt själv oavsett hur stora områdena är förutsatt att de är större än 50 000 hektar i söder och 100 000 hektar i norr. De skriver även i beslutet att inventeringarna kommer vara bättre då det finns barriärer som hindrar utbyte. Dock gjordes det en undersökning år 2000 där man jämförde storlek på älgjaktområden med precisionen i de insamlade älgobservationerna korrelerat mot estimerad älgtäthet. Resultatet visade på att precisionen ökade med arealen fram till 50 000 hektar, därefter har inte områdets storlek någon betydelse längre på resultatet (Sylvén, 2000). Detta bekräftar återigen att det inte finns någon förvaltningsmässig anledning att inrätta ÄFOn på 5-600 000 hektar.

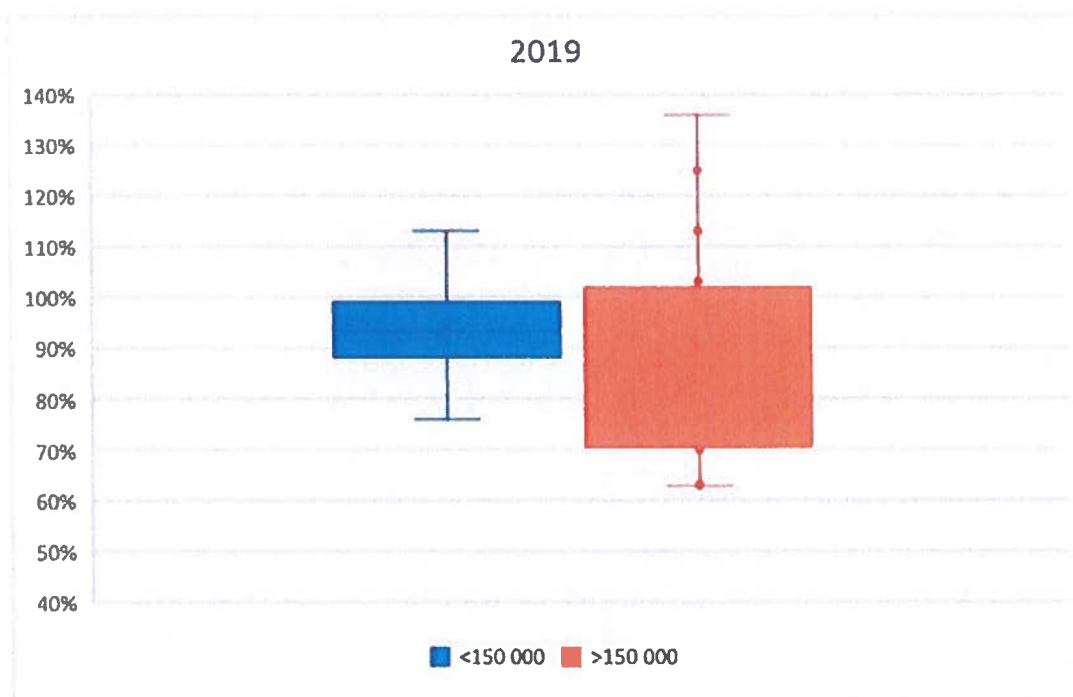
Älgbetesinventering och Älgspillningsinventering är två metoder man använder inom älgförvaltningen vilka inventeras på ÄFO-nivå. På väldigt stora områden kommer inte jägarna att känna igen att resultaten motsvarar verkligheten. Våra lokala jägare kommer inte acceptera en sänkning av älgstammen i Falun bara för att man har höga skador i Söderhamn som är 10 mil bort, framförallt när det inte sker vandringar mellan dessa områden. Återigen så bekräftas detta av Dressels (2020) doktorsavhandling. Med denna förändring av gränser vad avser Ödmorden så kommer man även förlora flera år av spillningsinventering utförd av jägarna då resultaten inte kommer vara tillgänglig för uppföljning vilket är en förutsättning enligt propositionen (2009/10:239) punkt 5.2 om ekosystembaserad lokal förvaltning. Varför det inte kommer vara möjligt att följa upp framgår av de övergripande riktlinjer för älgförvaltningen inom Gävleborgs län 2016:17. I beslutet motiverar länsstyrelsen Gävleborg i frågan om inventeringar; *"Länsstyrelsen anser att en förändring av älgförvaltningsområdesgränserna kommer påverka möjligheten att göra utförliga statistiska analyser men anser att det är viktigare för älgförvaltningen att gränserna för älgförvaltningsområdena är geografiskt lämpliga än att inventeringsdata för berörda älgförvaltningsområden är lätt att följa upp över en längre tidsperiod."* Även den går emot punkt 5.2 i föregående nämnda proposition om ekosystembaserad lokal förvaltning. Länsstyrelsen säger även emot sig själv i denna del när den i andra stycket samtidigt säger att inventeringsresultaten kommer bli bättre med de nya gränserna.

Utifrån ovanstående resonemang borde man ta hänsyn till de allmänna råden under § 5 i naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7), framförallt när det enligt § 6 i samma föreskrifter inte är ett måste att det ska vara naturliga barriärer; *"...där så är möjligt, indelas efter naturliga eller skapade barriärer..."*.

Tillslut kan man fråga sig om syftet med denna hopslagning, om det ska vara en bättre älgförvaltning och bättre måluppfyllnad? Måluppfyllnaden i Lumsheden ligger redan på 100% och enligt älgobsen sker en sänkning av älgstammen helt enligt de uppsatta målen. Istället finns det stora risker att måluppfyllnaden kommer bli sämre, det kan vi tydligt se om vi jämför måluppfyllnaden i de tre län vars förutsättningar liknar varandra avseende ägarstruktur och storlek på ÄFO (Dalarna, Gävleborg och Värmland). Vi kan efter säsongen 2019/2020 se indikationer på att områden över 150 000 hektar gör att precisionen i måluppfyllnaden minskar (figur 1 och 2).

Figur 1: Jämförelse mellan storlek (hektar) på älgförvaltningsområde (ÄFO) och måluppfyllnad under 2019/2020 i län vars förutsättningar är liknande i ÄFO storlek, måluppfyllnad och rovdjursförekomst, Dalarna, Gävleborg och Värmland. Det finns tydligt samband att när förvaltningsområdet är för litet eller för stort så blir det svårare att sätta avskjutningsplaner som fungerar.

Figur 2: Boxplot som beskriver skillnaden i måluppfyllnad mellan ÄFO:n mindre än 150 000 hektar samt större än 150 000 hektar under 2019 i länen Dalarna, Gävleborg samt Värmland.

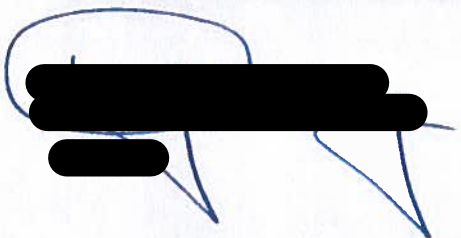
Man ska inte heller glömma bort att huvudsyftet med den nya älgförvaltningen återges i regeringens proposition 2009/10:239: "att åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning." Utifrån ovanstående resonemang så kommer den lokala förvaltningen att försvinna med ett område på 578 900 hektar vilket jämförelsevis är större än Södermanlands hela registrerade älgjaksareal.

Till sist vill vi belysa det resonemang som man gör i proposition (2009/10:239) avsnitt 5,2 om ekosystembaserad lokal förvaltning där det tydligt framgår att man inte ska göra avkall på den lokala förvaltningen: *"Utgångspunkten i förvaltningen av älgen bör vara en ekosystembaserad lokal förvaltning. En sådan tar hänsyn till att älgen ingår i ett, eller flera, ekosystem med växter och andra djur. Det gäller framför allt den växtlighet som utgör älgens föda, andra klövviltarter som konkurrerar med älgen om födan och rovdjur för vilka älgen i sin tur utgör föda. En lokal älgförvaltning måste utgå från den resurs som ska förvaltas, älgen, och hur stor effekt som åtgärder kan få på det som ska förvaltas. En naturlig geografisk avgränsning av en stam bör därför eftersträvas. Man måste dock också göra administrativa överväganden för att skapa en förvaltning som fungerar i praktiken och det finns därför behov av olika nivåer inom ett sådant system. En lokal förvaltning ska ge dem som har i uppgift att förvalta älgen möjlighet att påverka samtidigt som den medger överblick. Förvaltningen måste ha en struktur för att fastställa en målsättning för älgstammen och tillgång till styrmedel som gör det möjligt att nå denna målsättning. Viktiga förutsättningar för en ekosystembaserad lokal förvaltning är kunskap och uppföljning."*

Referenser

Dressel, S. 2020. Social-ecological performance of collaborative wildlife governance: The case of Swedish moose management. Doktorsavhandling. <https://pub.epsilon.slu.se/16944/>

Sylvén, S. 2000: Effects of scale on hunter moose *Alces alces* observation rate. - Wildl. Biol. 6: 157-165. <https://bioone.org/journals/wildlife-biology/volume-6/issue-4/wlb.2000.011/Effects-of-scale-on-hunter-moose-Alces-alces-observation-rate/10.2981/wlb.2000.011.full>

Ordförande Jägareförbundet Dalarna

Falun, 2020-05-11

Från: [REDACTED]
Till: [REDACTED]
Kopia: [REDACTED]
Ärende: Angående Gävleborgs remiss om ÄFO-gränser
Datum: den 17 april 2019 10:38:24

Hej,

Länsstyrelsen Dalarna har yttrat sig över en remiss från Länsstyrelsen i Gävleborg angående förändringar som även skulle kunna påverka ÄFO som idag förvaltas av Dalarnas län. Även de markägarorganisationer och jägarorganisationer som företräds i VFD, liksom berörda ÄFO både i Dalarna och i Gävleborg har haft möjlighet att yttra sig över Länsstyrelsen Gävleborgs remiss. Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att inget beslut ännu har fattats i och med vårt yttrande, utan vi har enbart gett vår syn, som förvaltande myndighet, på ett förslag och initiativ från länsstyrelsen i Gävleborg. Inför ett eventuellt beslut i frågan om förändring av ÄFO-gränser i Dalarnas län kommer frågan att behandlas i VFD. Jag antar att länsstyrelsen i Gävleborg kommer dra egna slutsatser utifrån de remissvar de fått från myndigheter och organisationer och förr eller senare kommer med någon typ av förfrågan eller propå till länsstyrelsen Dalarna varvid en process i vårt län kan ta sin början. I nuläget finns endast ett ensidigt förslag från ett grannlän som vi gett våra synpunkter på.

Med vänliga hälsningar

[REDACTED]
Vilthandläggare/ t.f. Enhetschef
Enheten för vilt

Länsstyrelsen i Dalarnas län/County Administrative Board of Dalarna, Sweden

Telefon: [REDACTED]
Växel: 010-22 50 000
[REDACTED]@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/dalarna

Från: [REDACTED]
Till: [REDACTED]
Ärende: SV: Nya ÄFO-gränser
Datum: den 17 april 2019 07:59:18
Bilagor: [image001.png](#)

Hej [REDACTED]

Jag kommer att be vår enhetschef, [REDACTED], att svara dig hur vår arbete har gått till i Lumsheden.

Jag håller med dig om att det är största vikt att VFD ska vara en delegation där vi tar upp de frågor som ska vara där. Därför undrar jag vilka andra ärenden som du anser att VFD har rundats i den sista tiden.

Hälsningar

[REDACTED]
Avdelningschef

Avdelningen för naturvård

Länsstyrelsen i Dalarnas län/County Administrative Board of Dalarna, Sweden

Telefon: [REDACTED]

Växel: 010-22 50 000

[REDACTED]@[lansstyrelsen.se](mailto:ansst@lansstyrelsen.se)

www.lansstyrelsen.se/dalarna

För information om hur Länsstyrelsen i Dalarnas län behandlar personuppgifter, se

www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Från: [REDACTED]

Skickat: den 16 april 2019 13:30

Till: Forsberg Björn

Ämne: Nya ÄFO-gränser

Hej [REDACTED]

Jag fick del av den remiss till länsstyrelsen i Gävleborg som ni skickade angående nya ÄFO-gränser där Lumsheden föreslås att slå ihop med Ödmorden, gruvberget och söder voxna. Det förvånar mig att detta inte har förankrats i viltförvaltningsdelegationen som ska dra riktlinjerna inom älgförvaltningen i länet. Då detta inte är en fråga som är obetydande för älgförvaltningen är det viktigt att det går rätt väg. Inte minst när vi är i ett läge där förtroendet för myndigheterna inte är det bästa vilket i mångt och mycket beror på det sätt som VFD har rundats i flera ärenden senaste tiden.

I Gävleborg involverade man VFD i hela processen, önskvärt vore om man förankrade med VFD i Dalarna innan man ger ett svar. Som ni skriver finns det oro att den lokala förankringen kommer försvinna, men den är inte obefogad. Många exempel runt om i landet vittnar om att bolag bryter ut sina marker ur skötselområdena och skapar nya helt osammanhängande områden där de själva styr helt över förvaltningen. Ett nytt ÄFO på nästan 600 000 hektar gör att risken för att det sker även här ökar markant något som skulle slå hårt på den lokala förankringen. Dessutom skiljer sig tätheter och skademängder sig mycket mellan områden inom ÄFO:n vilket gör att förtroende för de inventeringar som görs kommer minska ännu mer då man anser att "så ser det inte ut på min mark".

Jag skulle uppskatta om jag fick en redogörelse kring din tanke om detta om att VFD åsidosattes i denna process.

Med vänliga hälsningar,

[REDACTED]

Länsansvarig jaktvårdskonsulent i Dalarna

Svenska Jägareförbundet Mitt

Krontallsvägen 10

791 55 Falun

Tel: [REDACTED]

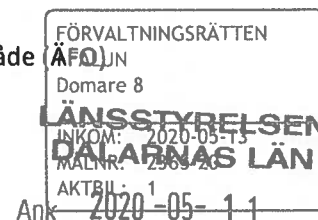

Svenska Jägareförbundet
Vårdar det vilda

Överklagan beslut om ändring av älgförvaltningsområden i Dalarna och Gävleborg, dnr: 218-1712-2020

Undertecknad markägare överklagar beslutet om att Lumshedens älgförvaltningsområde upplöses och yrkar på att:

- Ursprungliga gränser för följande ÄFO kvarstår:
 - Lumsheden ÄFO

Motivering till överklagan:

Enligt Proposition 2009/10:239, är syftet med den nya älgförvaltningen att "åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning". Vi kan nu se en viljeriktning från myndigheterna att gå ifrån den lokala älgförvaltningen genom att minska antalet älgförvaltningsområden och göra dem allt större. Ett exempel vilket denna överklagan avser är bildandet av Ödmorden, vilket innefattar tidigare Söder Voxnan, Gruvberget, Ödmården och Lumsheden.

Enligt regeringens proposition 2009/10:239, i avsnitt 4.2, stycket om viltförvaltningsdelegationen (VFD) står det: "Viltförvaltningsdelegationernas uppgifter i fråga om allmän viltförvaltning är att besluta om övergripande riktlinjer för älg-, hjort-, vildsvins och rovdjursförvaltningen i länet". Vidare står det i avsnitt 6.1 under inrättande av älgförvaltningsområden: "Det torde vara lämpligt att det inom länsstyrelsen är viltförvaltningsdelegationerna som handlägger frågor om att inrätta älgförvaltningsområden." Dock har denna fråga inte varit uppe som en beslutspunkt eller överläggning inom Dalarnas VFD utan de har endast blivit kort informerad om ärendet. När första förslaget om förändringar var ute på remissrunda i Januari 2019 gav länsstyrelsen i Dalarna ett yttrande den 29 mars, Dnr: 218-986-2019, där de ansåg att förslaget om Ödmorden var bra och att de biföll detta. Av denna anledning anser vi att processen i detta ärende har gått felaktigt till och beslutet bör ogillas.

Även fast Jägareförbundet Dalarna samt jägarrepresentanterna samtidigt fick yttra sig i frågan till länsstyrelsen i Gävleborg så är det, enligt propositionen (2009/10:239) och naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7), VFD:s uppgift att besluta om länsstyrelsen Dalarnas viljeriktning i frågan och därmed ska länsstyrelsen Dalarnas svar ha förankrats där innan yttrande gavs. Med andra ord tar länsstyrelsen Dalarna en viljeriktning i älgförvaltningen utan VFD:s godkännande.

Länsstyrelserna har i beslutet flertalet motiveringar kring varför man gör dessa förändringar, motiveringarna anser vi går emot syftet med den nya älgförvaltningen, relevanta forskningsresultat samt vad praktiska erfarenheter samstämmigt markerar. Syftet med den nya älgförvaltningen innebär lägsta geografiskt lämpliga beslutandenivå utifrån biologiska förutsättningar för att skapa delaktighet och förtroende bland berörda aktörer.

I beslutets motivering skriver länsstyrelsen Dalarna: "Det anges i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) samt i regeringens proposition 2009/10:239 att älgförvaltningsområden i största möjliga mån ska följa naturliga barriärer och i huvudsak ska omfatta en egen älgstam. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att gränserna för länets älgförvaltningsområden följer de föreskrifter som reglerar dessa.

Då en av grundstenarna i den adaptiva älgförvaltningen är kunskap anser länsstyrelsen att det är av stor vikt att öka förutsättningarna för kunskapsinhämtande i största möjliga mån. När gränserna inte följer naturliga barriärer ökar det möjligheten för älgar att vandra mellan olika älgförvaltningsområden vilket gör att inventeringsresultat bara blir en ögonblicksbild under en viss del av året. Älgförvaltningsområden som avgränsas av naturliga barriärer ökar förutsättningarna för en älgförvaltning med hög precision då älgförvaltningsområdet hyser en i stort sett egen älgstam."

Dock står det också i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) under allmänna råden: *"För att en älgstam ska anses avgränsad bör minst 80 procent av älgstammen finnas inom älgförvaltningsområdet under året. De flesta älgförvaltningsområden i södra Sverige bör ha en areal i storleksordningen 50 000 hektar och i norra Sverige 100 000 hektar eller mer.*

Älgförvaltningsområdena bör inte vara för stora för att möjliggöra lokal förankring, vid beslut om dessa." Denna skrivelse härstammar från en utredning under 90-talet gjord av SLU på uppdrag av naturvårdsverket.

I praktiken betyder detta att älgförvaltningsområdena ska vara avgränsade av barriärer där det är möjligt, men att det inte ska göra avkall på den lokala förankringen. Frågan är när ett område är så pass stort att det försvårar lokal förankring. Forskning visar på att när områdena är för stora tappar man greppet om de skillnader som finns inom förvaltningsområdet samt att det tar mycket arbetskraft att samla de olika älgskötselplanerna och hitta en avvägning mellan dessa. Detta problem ser man i norra Sverige där man försökt att med stora ÄFOn fånga in älgarnas vandringsmönster (Dressel, 2020). Figur 1 och 2 ger indikationer på att områden över 150 000 hektar försämrar måluppfyllnaden i våra områden och stärker vårt resonemang om att föreslaget område på närmare 600 000 hektar är långt större än vad som krävs för att förvalta en egen älgstam och kommer därmed att skada den lokala förvaltningen.

Vidare motiverar länsstyrelsen i sitt beslut att *"en förändring av gränserna för en del av länets älgförvaltningsområden inte hotar den lokala förankringen i älgförvaltningen då befintliga älgjaktområden till stor del kommer förbli oförändrade"*. Länsstyrelsen har inget juridiskt stöd att göra dessa antaganden då regleringen kring hur älgjaktområden ska vara sammansatt saknas. Markägare står sig helt fria att avregistrera sin mark från älgjaktområden, slå ihop sig med älgjaktområden samt skapa nya älgjaktområden. Med andra ord finns det i praktiken all möjlighet för markägare att skapa ett ÄSO som täcker nästintill hela det nya älgförvaltningsområdets yta vilket skulle leda till att den lokala förvaltningen helt kommer försvinna i området. Den enda regeln som finns vad avser storlek på ÄSO:t regleras av jaktlagens (1987:259) § 33 som säger att storleken på ett ÄSO ska medge en avskjutning på minst 10 vuxna älgar.

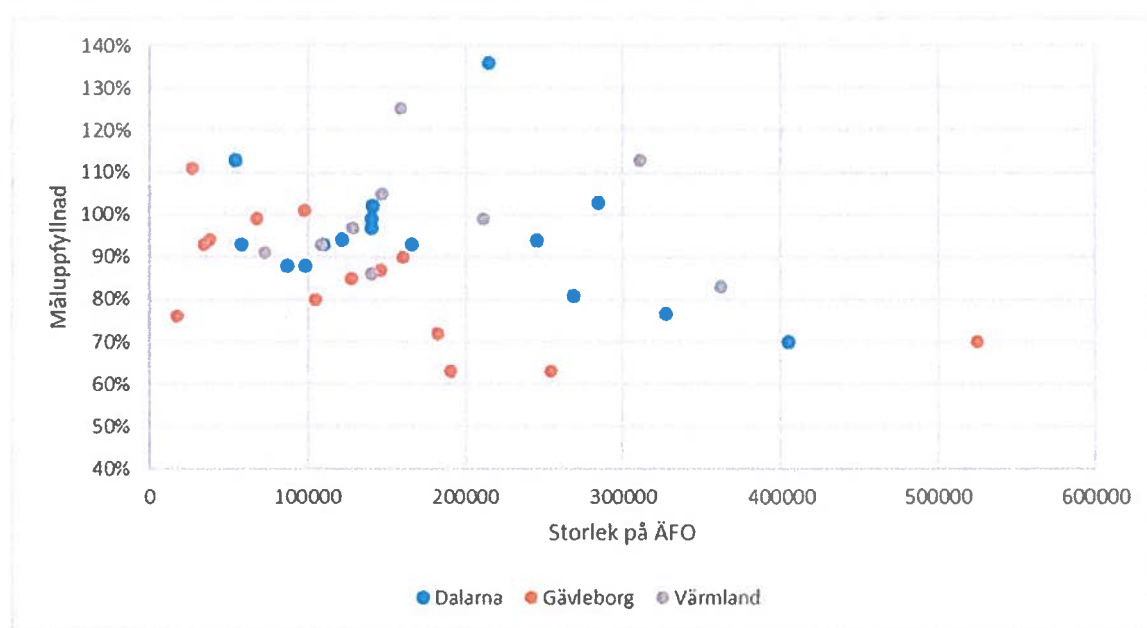
En annan motivering är att de nya gränserna ska göra att precisionen i älgförvaltningen kommer öka. Det kommer alltid ske ett visst utbyte mellan ÄFOn, älgar tar sig över större sjöar och vattendrag utan problem och gör detta även i områden utan vandringsälgar. Om man skulle ta hänsyn till att det inte ska ske utbyte mellan ÄFOn hade man i praktiken behövt ha ett ÄFO som sträcker sig från E4an till norska gränsen vilket såklart är orimligt. Förvaltningsmässigt har det ingen betydelse om några älgar rör sig mellan områden. SLU bekräftar i sitt utredningsunderlag beställt av naturvårdsverket att man inte kommer förvalta mer än 80% av älgstammen helt själv oavsett hur stora områdena är förutsatt att de är större än 50 000 hektar i söder och 100 000 hektar i norr. De skriver även i beslutet att inventeringarna kommer vara bättre då det finns barriärer som hindrar utbyte. Dock gjordes det en undersökning år 2000 där man jämförde storlek på älgjaktområden med precisionen i de insamlade älgobservationerna korrelerat mot estimerad älgtäthet. Resultatet visade på att precisionen ökade med arealen fram till 50 000 hektar, därefter har inte områdets storlek någon betydelse längre på resultatet (Sylvén, 2000). Detta bekräftar återigen att det inte finns någon förvaltningsmässig anledning att inrätta ÄFOn på 5-600 000 hektar.

Älgbetesinventering och Älgspillningsinventering är två metoder man använder inom älgförvaltningen vilka inventeras på ÄFO-nivå. På väldigt stora områden kommer inte jägarna att känna igen att resultaten motsvarar verkligheten. Våra lokala jägare kommer inte acceptera en sänkning av älgstammen i Falun bara för att man har höga skador i Söderhamn som är 10 mil bort, framförallt när det inte sker vandringar mellan dessa områden. Återigen så bekräftas detta av Dressels (2020) doktorsavhandling. Med denna förändring av gränser vad avser Ödmorden så kommer man även förlora flera år av spillningsinventering utförd av jägarna då resultaten inte kommer vara tillgänglig för uppföljning vilket är en förutsättning enligt propositionen (2009/10:239)

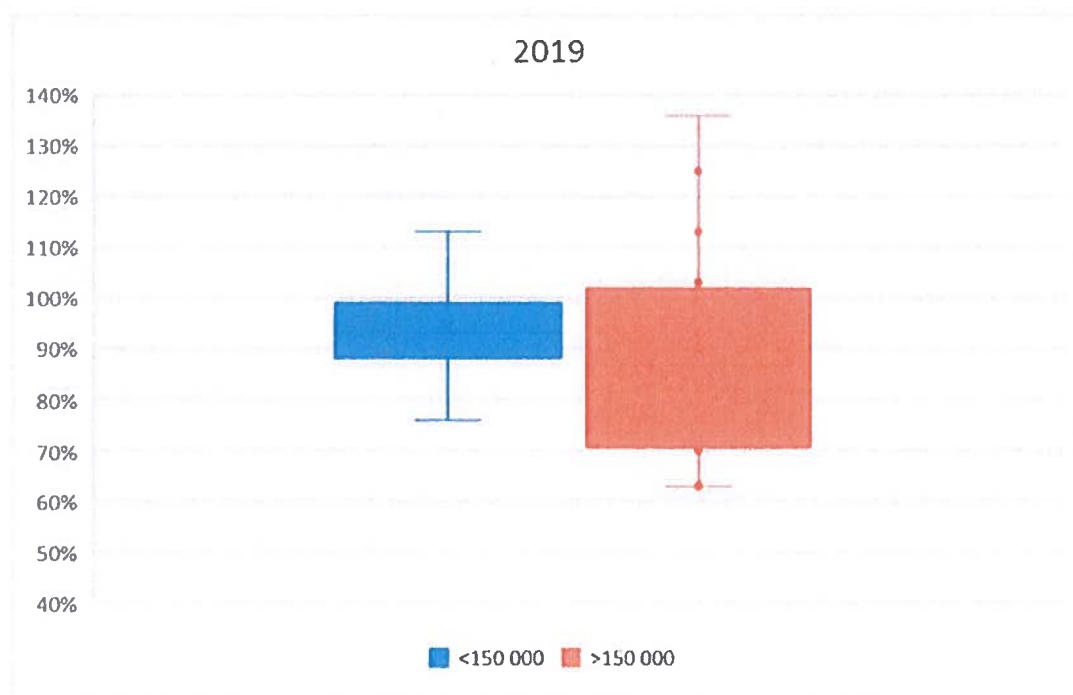
punkt 5.2 om ekosystembaserad lokal förvaltning. Varför det inte kommer vara möjligt att följa upp framgår av de övergripande riktlinjer för älgförvaltningen inom Gävleborgs län 2016:17.

Utifrån ovanstående resonemang borde man ta hänsyn till de allmänna råden under § 5 i naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7), framförallt när det enligt § 6 i samma föreskrifter inte är ett måste att det ska vara naturliga barriärer; "...där så är möjligt, indelas efter naturliga eller skapade barriärer...".

Tillslut kan man fråga sig om syftet med denna hopslagning, om det ska vara en bättre älgförvaltning och bättre måluppfyllnad? Måluppfyllnaden i Lumsheden ligger redan på 100% och enligt älgobsen sker en sänkning av älgstammen helt enligt de uppsatta målen. Istället finns det stora risker att måluppfyllnaden kommer bli sämre, det kan vi tydligt se om vi jämför måluppfyllnaden i de tre län vars förutsättningar liknar varandra avseende ägarstruktur och storlek på ÄFO (Dalarna, Gävleborg och Värmland). Vi kan efter säsongen 2019/2020 se indikationer på att områden över 150 000 hektar gör att precisionen i måluppfyllnaden minskar (figur 1 och 2).

Figur 1: Jämförelse mellan storlek (hektar) på älgförvaltningsområde (ÄFO) och måluppfyllnad under 2019/2020 i län vars förutsättningar är liknande i ÄFO storlek, måluppfyllnad och rovdjursförekomst, Dalarna, Gävleborg och Värmland. Det finns tydligt samband att när förvaltningsområdet är för litet eller för stort så blir det svårare att sätta avskjutningsplaner som fungerar.

Figur 2: Boxplot som beskriver skillnaden i måluppfyllnad mellan ÄFOn mindre än 150 000 hektar samt större än 150 000 hektar under 2019 i länen Dalarna, Gävleborg samt Värmland.

Man ska inte heller glömma bort att huvudsyftet med den nya älgförvaltningen återges i regeringens proposition 2009/10:239: "att åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning." Utifrån ovanstående resonemang så kommer den lokala förvaltningen att försvinna med ett område på 578 900 hektar vilket jämförelsevis är större än Södermanlands hela registrerade älgjaksareal.

Till sist vill vi belysa det resonemang som man gör i proposition (2009/10:239) avsnitt 5,2 om ekosystembaserad lokal förvaltning där det tydligt framgår att man inte ska göra avkall på den lokala förvaltningen: "Utgångspunkten i förvaltningen av älgen bör vara en ekosystembaserad lokal förvaltning. En sådan tar hänsyn till att älgen ingår i ett, eller flera, ekosystem med växter och andra djur. Det gäller framför allt den växtlighet som utgör älgens föda, andra klövviltarter som konkurrerar med älgen om födan och rovdjur för vilka älgen i sin tur utgör föda. En lokal älgförvaltning måste utgå från den resurs som ska förvaltas, älgen, och hur stor effekt som åtgärder kan få på det som ska förvaltas. En naturlig geografisk avgränsning av en stam bör därför eftersträvas. Man måste dock också göra administrativa överväganden för att skapa en förvaltning som fungerar i praktiken och det finns därför behov av olika nivåer inom ett sådant system. En lokal förvaltning ska ge dem som har i uppgift att förvalta älgen möjlighet att påverka samtidigt som den medger överblick. Förvaltningen måste ha en struktur för att fastställa en målsättning för älgstammen och tillgång till styrmedel som gör det möjligt att nå denna målsättning. Viktiga förutsättningar för en ekosystembaserad lokal förvaltning är kunskap och uppföljning."

Referenser

Dressel, S. 2020. Social-ecological performance of collaborative wildlife governance: The case of Swedish moose management. Doktorsavhandling. <https://pub.epsilon.slu.se/16944/>

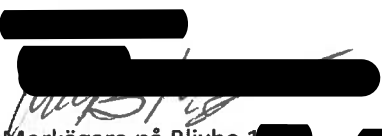
Sylvén, S. 2000: Effects of scale on hunter moose *Alces alces* observation rate. - Wildl. Biol. 6: 157-165. <https://bioone.org/journals/wildlife-biology/volume-6/issue-4/wlb.2000.011/Effects-of-scale-on-hunter-moose-Alces-alces-observation-rate/10.2981/wlb.2000.011.full>

Markägare och jakträttsinnehavare på Blixbo 50 samt 6

Personnummer:

Adress:

Telefonnummer:

Markägare på Blixbo 1

Personnummer:

Telefonnummer:

Från: [REDACTED]@jagareforbundet.se>
Skickat: Mon, 11 May 2020 14:38:49 +0100
Till: "W-RB-Lansstyrelsen" <dalarna@lansstyrelsen.se>
Ämne: Överklagan beslut 218-1712-2020
Bilagor: Överklagan 218-1712-2020 Jägarförbundet Dalarna signerat.pdf, Angående Gävleborgs remiss om ÄFO-gränser, SV: Nya ÄFO-gränser

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN

INKOM: 2020-05-12
MÅLNR: 2364-20
AKTBIL: 1

Hej!

Jägarförbundet Dalarna väljer härmed att överklaga beslutet med dnr 218-1712-2020. Överklagan bifogas tillsammans med mejlkorrensbodens.

Med vänliga hälsningar,

[REDACTED]

Länsansvarig jaktvårdskonsulent i Dalarna
Svenska Jägarförbundet Mitt
Krontallsvägen 10
791 55 Falun
Tel: [REDACTED]

Svenska Jägarförbundet
Vårdar det vilda

Jägareförbundet Dalarna

Org:nr: 883200-0502

Krontallsvägen 10, 791 55 Falun

Överklagan beslut om ändring av älgförvaltningsområden i Dalarna och Gävleborg, dnr: 218-1712-2020

Jägareförbundet Dalarna överklagar beslutet om att Lumshedens älgförvaltningsområde (ÄFO) upplöses och yrkar på att:

- Ursprungliga gränser för följande ÄFO kvarstår:
 - Lumsheden ÄFO
 - Gimmen ÄFO
 - Bjursås ÄFO
- Beslutet inhiberas fram till att förvaltningsdomstolen har avkunnat sin dom i ärendet.

Motivering till överklagan:

Jägareförbundet Dalarna anser att beslutet bör inhiberas i väntan på förvaltningsrättens dom i frågan då arbetet inom det beslutande förvaltningsområdet riskerar att påbörjas innan domen avkunnats.

Enligt Proposition 2009/10:239, är syftet med den nya älgförvaltningen att *"åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning"*. Vi kan nu se en viljeriktning från myndigheterna att gå ifrån den lokala älgförvaltningen genom att minska antalet älgförvaltningsområden och göra dem allt större. Ett exempel vilket denna överklagan avser är bildandet av Ödmorden, vilket innefattar tidigare Söder Voxnan, Gruvberget, Ödmården och Lumsheden. Sistnämnda administrerades av Dalarna och innefattar en stor del av Falu kommun, i sin tur påverkar detta jägarna i området tillika Jägareförbundet Dalarnas medlemmar vilka vi företräder i detta ärende.

Enligt regeringens proposition 2009/10:239, i avsnitt 4.2, stycket om viltförvaltningsdelegationen (VFD) står det: *"Viltförvaltningsdelegationernas uppgifter i fråga om allmän viltförvaltning är att besluta om övergripande riktlinjer för älg-, hjort-, vildsvins och rovdjursförvaltningen i länet"*. Vidare står det i avsnitt 6.1 under inrättande av älgförvaltningsområden: *"Det torde vara lämpligt att det inom länsstyrelsen är viltförvaltningsdelegationerna som handlägger frågor om att inrätta älgförvaltningsområden"*. Dock har denna fråga inte varit uppe som en beslutspunkt eller överläggning inom Dalarnas VFD utan de har endast blivit kort informerad om ärendet. När första förslaget om förändringar var ute på remissrunda i Januari 2019 gav länsstyrelsen i Dalarna ett yttrande den 29 mars, Dnr: 218-986-2019, där de ansåg att förslaget om Ödmorden var bra och att de biföll detta. Med anledning av yttrandet ställde jaktvårdskonsulenten för Svenska Jägareförbundet i Dalarna, Filip Ånöstam, frågan om varför inte VFD fick besluta om länsstyrelsens viljeriktning i frågan. I ett svar den 17 April 2019 skrev Björn Forsberg på länsstyrelsen: *"Jag kommer att be vår enhetschef, Jonas Nordström, att svara dig hur vår arbete har gått till i Lumsheden. Jag håller med dig om att det är största vikt att VFD ska vara en delegation där vi tar upp de frågor som ska vara där...."*. Vidare svarade Jonas N samma dag: *"...Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att inget beslut ännu har fattats i och med vårt yttrande, utan vi har enbart gett vår syn, som förvaltande myndighet, på ett förslag och initiativ från länsstyrelsen i Gävleborg. Inför ett eventuellt beslut i*

frågan om förändring av ÄFO-gränser i Dalarnas län kommer frågan att behandlas i VFD.”. Hela mejlkonversationen med fullständiga svar bifogas tillsammans med överklagan.

Även fast Jägareförbundet Dalarna samt jägarrepresentanterna samtidigt fick yttra sig i frågan till länsstyrelsen i Gävleborg så är det, enligt propositionen (2009/10:239) och naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7), VFD:s uppgift att besluta om länsstyrelsen Dalarnas viljeriktning i frågan och därmed ska länsstyrelsen Dalarnas svar ha förankrats där innan yttrande gavs. Med andra ord tar länsstyrelsen Dalarna en viljeriktning i älgförvaltningen utan VFD:s godkännande.

Av denna anledning anser vi att processen i detta ärende har gått felaktigt till och beslutet bör ogillas.

Länsstyrelserna har i beslutet flertalet motiveringar kring varför man gör dessa förändringar, motiveringarna anser vi går emot syftet med den nya älgförvaltningen, relevanta forskningsresultat samt vad praktiska erfarenheter samstämmigt markerar. Syftet med den nya älgförvaltningen innebär lägsta geografiskt lämpliga beslutandenivå utifrån biologiska förutsättningar för att skapa delaktighet och förtroende bland berörda aktörer.

I beslutets motivering skriver länsstyrelsen Dalarna: *”Det anges i Naturvårdsverkets föreskrifter om älgförvaltning (NFS 2011:7) samt i regeringens proposition 2009/10:239 att älgförvaltningsområden i största möjliga mån ska följa naturliga barriärer och i huvudsak ska omfatta en egen älgstam. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att gränserna för länets älgförvaltningsområden följer de föreskrifter som reglerar dessa.*

Då en av grundstenarna i den adaptiva älgförvaltningen är kunskap anser länsstyrelsen att det är av stor vikt att öka förutsättningarna för kunskapsinhämtande i största möjliga mån. När gränserna inte följer naturliga barriärer ökar det möjligheten för älgar att vandra mellan olika älgförvaltningsområden vilket gör att inventeringsresultat bara blir en ögonblicksbild under en viss del av året. Älgförvaltningsområden som avgränsas av naturliga barriärer ökar förutsättningarna för en älgförvaltning med hög precision då älgförvaltningsområdet hyser en i stort sett egen älgstam.” Dock står det i samma föreskrift under allmänna råden: *”För att en älgstam ska anses avgränsad bör minst 80 procent av älgstammen finnas inom älgförvaltningsområdet under året. De flesta älgförvaltningsområden i södra Sverige bör ha en areal i storleksordningen 50 000 hektar och i norra Sverige 100 000 hektar eller mer. Älgförvaltningsområdena bör inte vara för stora för att möjliggöra lokal förankring, vid beslut om dessa.”* Denna skrivelse härstammar från en utredning under 90-talet gjord av SLU på uppdrag av naturvårdsverket.

I praktiken betyder detta att älgförvaltningsområdena ska vara avgränsade av barriärer där det är möjligt, men att det inte ska göra avkall på den lokala förankringen. Frågan är när ett område är så pass stort att det försvårar lokal förankring. Forskning visar på att när områdena är för stora tappar man greppet om de skillnader som finns inom förvaltningsområdet samt att det tar mycket arbetskraft att samla de olika älgskötselplanerna och hitta en avvägning mellan dessa. Detta problem ser man i norra Sverige där man försökt att med stora ÄFO:n fånga in älgarnas vandringsmönster (Dressel, 2020). Figur 1 och 2 ger indikationer på att områden över 150 000 hektar försämrar måluppfyllnaden i våra områden och stärker vårt resonemang om att föreslaget område på närmare 600 000 hektar är långt större än vad som krävs för att förvalta en egen älgstam och kommer därmed att skada den lokala förvaltningen.

Vidare motiverar länsstyrelsen i sitt beslut att *”en förändring av gränserna för en del av länets älgförvaltningsområden inte hotar den lokala förankringen i älgförvaltningen då befintliga älgjaktområden till stor del kommer förbli oförändrade”*. Länsstyrelsen har inget juridiskt stöd att göra dessa antaganden då regleringen kring hur älgjaktområden ska vara sammansatt saknas. Markägare står sig helt fria att avregistrera sin mark från älgjaktområden, slå ihop sig med

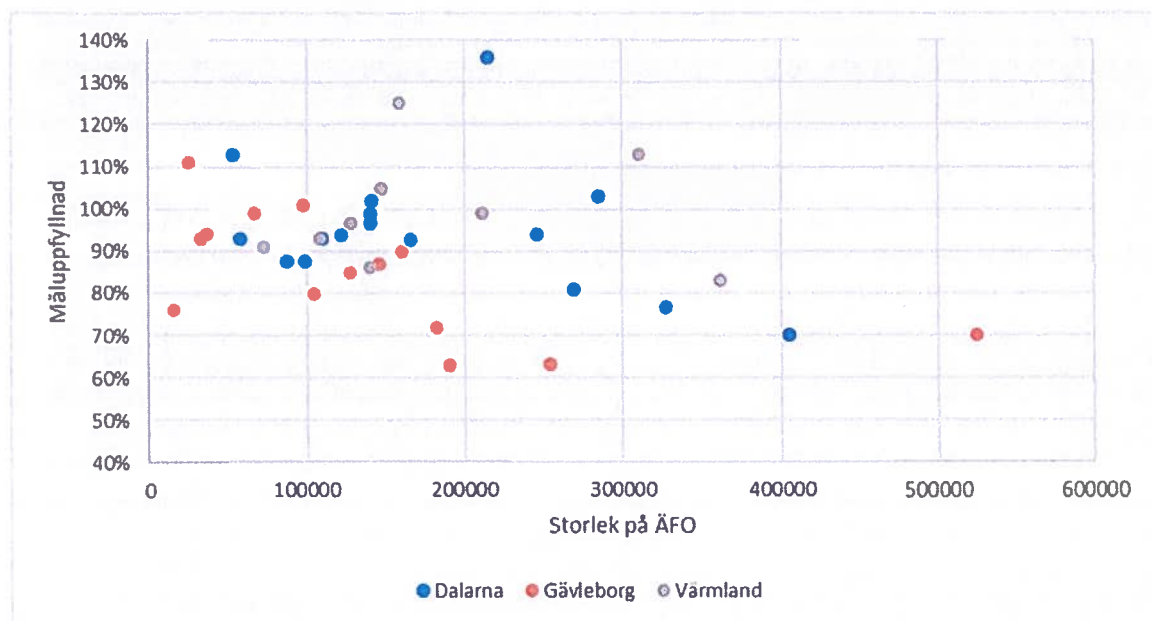
älgjaktsområden samt skapa nya älgjaktsområden. Med andra ord finns det i praktiken all möjlighet för markägare att skapa ett ÄSO som täcker nästintill hela det nya älgförvaltningsområdets yta vilket skulle leda till att den lokala förvaltningen helt kommer försvinna i området. Den enda regeln som finns vad avser storlek på ÄSO:t regleras av jaktlagens (1987:259) § 33 som säger att storleken på ett ÄSO ska medge en avskjutning på minst 10 vuxna älgar.

En annan motivering är att de nya gränserna ska göra att precisionen i älgförvaltningen kommer öka. Det kommer alltid ske ett visst utbyte mellan ÄFO:n, älgar tar sig över större sjöar och vattendrag utan problem och gör detta även i områden utan vadringsälgar. Om man skulle ta hänsyn till att det inte ska ske utbyte mellan ÄFO:n hade man i praktiken behövt ha ett ÄFO som sträcker sig från E4:n till norska gränsen vilket såklart är orimligt. Förvaltningsmässigt har det ingen betydelse om några älgar rör sig mellan områden. SLU bekräftar i sitt utredningsunderlag beställt av naturvårdsverket att man inte kommer förvalta mer än 80% av älgstammen helt själv oavsett hur stora områdena är förutsatt att de är större än 50 000 hektar i söder och 100 000 hektar i norr. De skriver även i beslutet att inventeringarna kommer vara bättre då det finns barriärer som hindrar utbyte. Dock gjordes det en undersökning år 2000 där man jämförde storlek på älgjaktområden med precisionen i de insamlade älgobservationerna korrelerat mot estimerad älgtäthet. Resultatet visade på att precisionen ökade med arealen fram till 50 000 hektar, därefter har inte områdets storlek någon betydelse längre på resultatet (Sylvén, 2000). Detta bekräftar återigen att det inte finns någon förvaltningsmässig anledning att inrätta ÄFO:n på 5-600 000 hektar.

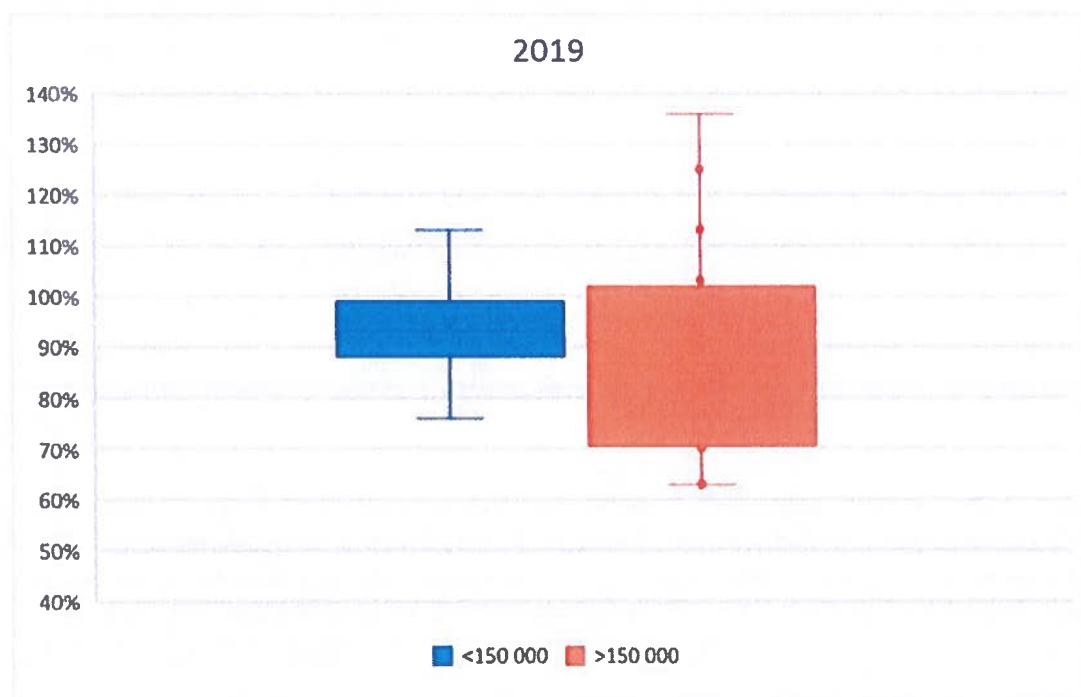
Älgbetesinventering och Älgspillningsinventering är två metoder man använder inom älgförvaltningen vilka inventeras på ÄFO-nivå. På väldigt stora områden kommer inte jägarna att känna igen att resultaten motsvarar verkligheten. Våra lokala jägare kommer inte acceptera en sänkning av älgstammen i Falun bara för att man har höga skador i Söderhamn som är 10 mil bort, framförallt när det inte sker vandringar mellan dessa områden. Återigen så bekräftas detta av Dressels (2020) doktorsavhandling. Med denna förändring av gränser vad avser Ödmorden så kommer man även förlora flera år av spillningsinventering utförd av jägarna då resultaten inte kommer vara tillgänglig för uppföljning vilket är en förutsättning enligt propositionen (2009/10:239) punkt 5.2 om ekosystembaserad lokal förvaltning. Varför det inte kommer vara möjligt att följa upp framgår av de övergripande riktlinjer för älgförvaltningen inom Gävleborgs län 2016:17.

Utifrån ovanstående resonemang borde man ta hänsyn till de allmänna råden under § 5 i naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7), framförallt när det enligt § 6 i samma föreskrifter inte är ett måste att det ska vara naturliga barriärer; "...där så är möjligt, indelas efter naturliga eller skapade barriärer...".

Tillslut kan man fråga sig om syftet med denna hopslagning, om det ska vara en bättre älgförvaltning och bättre måluppfyllnad? Måluppfyllnaden i Lumsheden ligger redan på 100% och enligt älgobsen sker en sänkning av älgstammen helt enligt de uppsatta målen. Istället finns det stora risker att måluppfyllnaden kommer bli sämre, det kan vi tydligt se om vi jämför måluppfyllnaden i de tre län vars förutsättningar liknar varandra avseende ägarstruktur och storlek på ÄFO (Dalarna, Gävleborg och Värmland). Vi kan efter säsongen 2019/2020 se indikationer på att områden över 150 000 hektar gör att precisionen i måluppfyllnaden minskar (figur 1 och 2).

Figur 1: Jämförelse mellan storlek (hektar) på älgförvaltningsområde (ÄFO) och måluppfyllnad under 2019/2020 i län vars förutsättningar är liknande i ÄFO storlek, måluppfyllnad och rovdjursförekomst, Dalarna, Gävleborg och Värmland. Det finns tydligt samband att när förvaltningsområdet är för litet eller för stort så blir det svårare att sätta avskjutningsplaner som fungerar.

Figur 2: Boxplot som beskriver skillnaden i måluppfyllnad mellan ÄFO:n mindre än 150 000 hektar samt större än 150 000 hektar under 2019 i länen Dalarna, Gävleborg samt Värmland.

Man ska inte heller glömma bort att huvudsyftet med den nya älgförvaltningen återges i regeringens proposition 2009/10:239: "att åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning." Utifrån ovanstående resonemang så kommer den lokala förvaltningen att försvinna med ett område på 578 900 hektar vilket jämförelsevis är större än Södermanlands hela registrerade älgjaksareal.

Till sist vill vi belysa det resonemang som man gör i proposition (2009/10:239) avsnitt 5,2 om ekosystembaserad lokal förvaltning där det tydligt framgår att man inte ska göra avkall på den lokala förvaltningen: *"Utgångspunkten i förvaltningen av älgen bör vara en ekosystembaserad lokal förvaltning. En sådan tar hänsyn till att älgen ingår i ett, eller flera, ekosystem med växter och andra djur. Det gäller framför allt den växtlighet som utgör älgens föda, andra klövviltarter som konkurrerar med älgen om födan och rovdjur för vilka älgen i sin tur utgör föda. En lokal älgförvaltning måste utgå från den resurs som ska förvaltas, älgen, och hur stor effekt som åtgärder kan få på det som ska förvaltas. En naturlig geografisk avgränsning av en stam bör därför eftersträvas. Man måste dock också göra administrativa överväganden för att skapa en förvaltning som fungerar i praktiken och det finns därför behov av olika nivåer inom ett sådant system. En lokal förvaltning ska ge dem som har i uppgift att förvalta älgen möjlighet att påverka samtidigt som den medger överblick. Förvaltningen måste ha en struktur för att fastställa en målsättning för älgstammen och tillgång till styrmedel som gör det möjligt att nå denna målsättning. Viktiga förutsättningar för en ekosystembaserad lokal förvaltning är kunskap och uppföljning."*

Referenser

Dressel, S. 2020. Social-ecological performance of collaborative wildlife governance: The case of Swedish moose management. Doktorsavhandling. <https://pub.epsilon.slu.se/16944/>

Sylvén, S. 2000: Effects of scale on hunter moose *Alces alces* observation rate. - Wildl. Biol. 6: 157-165. <https://bioone.org/journals/wildlife-biology/volume-6/issue-4/wlb.2000.011/Effects-of-scale-on-hunter-moose-Alces-alces-observation-rate/10.2981/wlb.2000.011.full>

Ordförande Jägarförbundet Dalarna

Falun, 2020-05-11

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.